TILAUSHINNAT: Konttorista, postista ja ashamiehiltä tilattaessa kuukausipainos painos: 1/1 v. 10: —, 1/2 v. 5: —, 1/4 v. 2: 50, 1 kuukausi —: 90 p. Venäjällä: 1/1 v. 4 rupl., 1/2 v. 2 rupl., 1/4 v. 1 rupla, kuukausi 40 kop. Ulkomailla: 1/1 v. 20: —, 1/2 v. 10: —, 1/4 v. 5: —. Amerikassa: 1/1 v. 4 doll., 1/2 v. 2 doll.
Sunnuntaipainos paino: 1/1 v 6: —, 1/2 v. 3: —, 1/4 v. 1: —. Kaksipäivälistä painosta on tilattava erikseen 3 kuukaudeksi.

TYÖ

Sosialidemokratinen Työväenlehti.

ILMOITUSHINNAT: Suomessa: 9 p:llä edellä tekstin ja tekstisivulla ja 7 p:llä jälkeen tekstin palstamillimetriltä; Venäjällä ja ulkomailla: 15 ja 12 p:llä. Ilmotukset tekstisivulla 20 % korotus, määrätystä paikasta ulkosivulla 15 % korotus. Vieraskieliset ilmotukset suomennetaan. Kuolemailmotukset 4 mk., jokaisesta värsystä lisää 1:50, surusanoista lisää 2 mk., kiitoksesta 2 mk. Syntymä-, vihkimä- ja kihlausilmotukset 2 mk. — Telefoonissa ei otata ilmotuksia eikä tilauksia. Ensimmäin ilmotettaessa myöntäkää aleanstus.

N:o 260 — Keskiviikkona 9 p. marraskuuta — 1910

TOIMITUS Brahenkatu 13. Puhelin 13 57. Avoinna: klo 8—11 a. p., 1—2 ja 5—7 i. p., paitsi lauantaisin ja juhlien aattoina 4—5 e. p.

TOIMITTAJAT: M. A. Airola, vastaava. E. J. V. Huttunen. Jalo Kohonen.

KONTTORI: Brahenkatu 13. Puhelin 10 48. Avoinna: 8 a. p.—7 i. p., paitsi lauantaisin: 8 a. p.—5 i. p. Ilmotukset on jätettävä tunti ennen klo 7 i. p. edellisenä päivänä.

Lääkareitä:

Tohtori Sassaparel
ottaa kaikenlaatuisia sairaita vastaan 5—8 i. p. sekä sairaita kotona ollessa. (Köyhiä ilmaiseksi). Pietarinkatu N:o 1, asunto N:o 11. On kieleokääntäjä

K. E. Kolmberg,
Vasaank. 25 (Moskvinin talo) ottaa kin korva-, nenä- ja kurkkutauteja 9—11, 5—6. Tel 9 54.

Kätilö A. Piiparinen, Torkkeli, Aleksanterink. 25. Kotona myöskin hoidetaan potilaita.

Asianajajia:
Varatuomari ANTON KOTOSEN Lakiasiainteimisto Sortavalassa. Telef. 38.

Vakuutusliikkeitä:

Suomi Henkivak.-yhtiö Viipurin Haaratoimisto, Vaasank. 31 (Puuasentajateenorin apteekkitalo), avoinna klo 10—2 ja 4—6, perjantaisin klo 7:ään. Puhelin 17 50.

Vakuutusosakeyhtiö Kaleva vanhin suomalainen henkivakuutuslaitos. Edulliset ja aulliit ehdot.

Parturiliike:
Uusi parturi- ja kähennysliike Mustalinvaljestenk. 14 Suosittelisa.

Käytäkää **Suomalaista parturiliikettä** Torkkelinkatu 1. J. V. Uotinen.

Soittokuntia:
Viipurin Torvisoittokunta. Johtaja J. Villgren. — Telefon 10 06. Os.: Papula, „Sampo"-yhtiön talo.

O. ja U.-s. „Karjalan Tarmon" Torvisoittokunta saa tilata O. Riikonlaita ja johtajalta O. Törröseltä, puhelin 10 77.

Talikkalan V. P. K:n Torvisoittokuntaa saa tilata johtajalta E. Silander'ilta, Tuomkki, Uusk. 17. Puhelin 8 33.

Sorvalin T. Y:n torvisoittokuntaa saapi tilata M. Ihaksesta joka arkipäivä klo 6 s.p.—6 i.p. tel 11 23.

Kultasepän:
Kihlasormukset, kun kulta ja hopeakalut on edullisin ostaa O. Järvelässen Kultasepänliikkeestä, Viipurin Kauppatorin varrella.

Huonekalukauppoja ja Puunja ostustehtaita:
Matti Pietinen
Huonekalukauppa & Konttori Aleksanterink. 31, toinen kerros, puhelimet 2 06 & 13 30
Puunjalostustehdas Suokatu 9, puh. 8 28.
Myytävänä: valmiita oria, höylättyjä lautoja ja listoja sekä koti- sekä ulkomaista puutavaraa.
Tilaustyöt suoritetaan nopeasti.

Kirjapainoja:
„Työn" kirjapaino suorittaa halvalla kalkenlaisia kirjapainotöitä.

Erilaisia liikkeitä:
P. J. Pylkkäsen Kaunovärjäys- ja Kemiallinen Pesulaitos
Viipuri, Kullervonk. 10. Suok 12. Puh 736

Talikkalan Työv. Näyttämö saadaan tilata kaikkiin ilmoituksiin A. Porsiaisen kautta T. T. Y:n talolta, puhelin 14 21.

Alfred Porsiaisen Leipomo, Kondiitori ja Kahvila
Torkkelinkatu 4. — Puhelin 6 11

Ruokaa
kuukausittain ja kerrottain Torkkelinkatu N:o 1, Schaveronkoffin talo.
E. Pitkänen.

Uusi kotileipomo
suosittelee maukkaita tuotteitaan m. m. Parhaimpia Viipurin rinkelit ja kransit. Myymälä Karjalankatu 1, puh. 899.

HUOM.!
Suomalaista ja Venäläistä Kauraa, Vehnä- ja Ruisrehujauhoja sekä Vehnäliisiä.
Suomen Kauppa Osakeyhtiö.

Kangasvarasto
jossa on miesten ja naisten kankaita sekä osaksi pienempää tavaraa - - - **myydään loppuun** suurella hinnapalennuksella mahdollisimman vähässä ajassa. Myynti tapahtuu kaikkina arkipäivinä klo 10—3 ja 5—7 i. p. **KAUPPAHALLISSA** Karjalankadun varrella.

Pyhä Sontiainen
11:s vihko
on ilmestynyt. Saatavana
„Työn" Kirjakaupasta.

Työväen järjestöjen virkailijain osoitteita:

Viipurin läänin vaalipiirin sos. dem. piirilautakunta. Puheenjohtaja E. J. V. Huttunen, Tuomkki, Aleksanterink. 8, puhelin 13 57. Rahastonhoitaja Viktori Viitanen, läänivankila, johon osoitettava postirahalähetykset, mutta voi piirikansliassakin suorittaa maksuja. Sihteeri Konrad Lehtimäki, tavataan piirikansliassa V. T. Y:n talolla klo 10—1/2 1 p. ja lauvantaina 4—6 i. p. Telef. 4 85.

Viipurin pitäjän sos. dem. kunnallistoimikunnan puheenjohtaja R. Penttinen Säniö, varapuheenjohtaja J. Vuoristo Paulovski, Vuorikatu N:o 1. Rahastonhoitaja P. J. Pohjolainen Työn konttori.

Viipurin kaup. sos. dem. kunnallisjärjestön puheenjohtaja M. A. Airola ja sihteeri Jalo Kohonen, tavataan „Työn" toimituksessa, telef. 13 57; rahastonhoitaja J. P. Holopainen, asunto Pohjolank. 2, kortt. 4. Tavataan varsinkin panttilainauskonttorissa joka arkipäivä klo 10—1/2 2 i. p., telef. 6 67 ja perjantaisin V. T. Y:n talolla klo 6—8 i. p.

Viipurin Työväenyhdistyksen virkailijat. Puheenjohtaja K. G. Laakso, asunto: Ainonkatu 48. Sihteeri J. P. Holopainen, asunto: Pohjolankatu 2, kortt. 4. Rahastonhoitaja K. Vassara, P. osik. n:o 3 18, kantaa jäsenmaksuja T. Y:n talolla maanantaina ja perjantaina 8—9 illalla ravintolassa. Taloudenhoitaja J. E. Jokiuen, tavataan yhdist. talolla varmemmin torstaina klo 8—10 illalla ja lauvantaina klo 2—6 iltapäivällä.

Viipurin Työväenyhdistyksen Kirjasto on avoinna joka sunnuntaina klo 1/2 11—12 a p, Keskiviikkona kello 1/2 8—9 i. p ja Lauvantaina 5—6 i. p.

S. Rautatieläisten liiton Viipurin piirin puheenjohtaja E. J. Pitkänen, os.: Kelkkala, Nurmikatu 8; sihteeri J. Horppu, os.: Kesikaup. Hackman'inkatu 31; rahastonhoitaja J. Tervaskanto, os.: Viipurin asema. — Jäsenmaksujen kantajat: K. Hamunen, F. Ruuttu ja P. Roppanen.

Suom. Tehd. ja Sekat. Liit. Viipurin osasto N:o 23. Puheenjohtaja A. Hätinen, Kimäki Suurik. N:o 3 Kirjuri V. Sundberg, Niilonkatu 3. Rahastonhoitaja M. Pulli, Kimäki Koivistontie 11. Jäsenmaksuja kannetaan kotona joka ilta ja sunnuntaisin V. T. Y:n talolla klo 10—12 a. p.

Tietosanakirjan 45 ja 46 vihko
on ilmestynyt. Saatavana
„Työn" kirjakaupasta.

Mahorkan poittajat HUOM.!
Ainoastaan
Baronin'in Extra-Prima mahorkka
on
alkuperäinen.
Karttakaa jäljennöksiä.
V. Baronin'in seur. tupakkatehdas Viipuri,
perustettu 1878. Puhelin 8 14.

Henkivakuutus O.-Y. FENNIA Turussa
myöntää vakuutuksia, jotka soveltuvat kaikille yhteiskuntaluokille. Kansanvakuutuksia aina 10 pennin viikkomaksusta asti. Ylimääräisiä Työkyvyttömyysvakuutuksia ja työkyvyttömyyseläkkeitä, edullisilla ehdoilla.
Parhain todiste Fennian edullisuudesta on se, että yhtiö lyhyellä olemassaoloajallaan on myöntänyt vakuutuksia noin
50 milj. markkaa,
joka summa jakaantuu noin 30,000 henkilön osalle.
Kansanvakuutusosaston konttoori Viipurissa, ennen Maunuuk. 1, nyt Maunuunkatu 11. Puh. 2 90.

Kokouksia.

Viipurin Uusi Yhteiskoulu Osakeyhtiön osakkeenomistajat
kutsutaan tämän kautta vuosikokoukseen osakeyhtiön omistaman koulun huoneustossa talossa N:o 6. Pajavadun varrella, Viipurin kaupungissa perjantaina 25 päivänä Marraskuuta 1910 klo 6 j.p.p.
1:si) Antamaan lausuntonsa yhtiön hallinnosta kuluvana tilivuotena.
2:si) Valitsemaan yhtiön johtokuntaan kolme jäsentä eroamisvuorossa olevien Lehtori Frans Petter Olsaseu, Kauppias Evert Viktor Selgréein ja Oikeuspormestari Ivar Alopeuksen sijaan; ja
3:si) Valitsemaan kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varamiestä näille.
Viipurissa, 27 päivänä Lokakuuta 1910
Johtokunta.

Kansalaiskokous
pidetään Yliveden t. y:n talolla t. k. 13 p. klo 2 i.p., jossa keskustellaan pitäjän jakamisesta. Saapukaa runsaslukuisesti.
Yhdistyksen puolesta: Puheenjohtaja.

Kuulutuksia.

Kuulutus.
Ajurien järjestysohjeitten 7:§:n 4 kohta on muutettu näin kuuluvaksi:
„vältää mikäli mahdollista **piiskan käyttöä** ajotoimessa eikä missään tapauksessa käyttää muuta kuin niin kutsuttua englannin piiskaa."
Mikä määräys on astuva voimaan 15 päivänä ensi tulevaa Marraskuuta, josta täten tiedoksi annetaan
Viipurin Raatihuoneella, 31 päivänä Lokakuuta 1910.
Maistraatti.

Erittäin käytännöllisiä Kulttikuvoja
nidottuna à 50 ja 25, saatavana
„Työ"-lehden kirjakaupassa.

Huveja.

ELÄVIENKUVIEN TEATTERI
APOLLO
Torkkelinkatu 8.
Kansallispankin talo.
OHJELMA:
1. Kreivitär d'Etiole.
2. Sovitettu.
3. Tukala sattuma. Humoristinen kuva.
4. Lissabon, Portugalin pääkaupunki.
5. Lasten ostossa.
6. Kaubea anoppimuori. Mainio naurukuva.
7. Automobiililllä yli Alppien.
NÄYTÄNNÖT: arkipäivinä klo 6—10 i. p. ja sunnuntaina klo 3—10 i. p.

Viipurin Polkupyräilijäseura
toimeenpanee
Tanssi-iltaman
Hotelli Belvederessä
Sunnuntaina marraskuun 13 p:nä.
Lähemmin vastedes. (Karj. 2610)

Eduskunnan hywäksymä laki ammattientarkastuksesta.

Teollisuushallitus ehdottaa senkin hylättäwäksi!

Teollisuustoiminnan edistyessä on meillä käynyt wälttämättömäksi kunnollisen ja tarkotustaan wastaawan ammattientarkastuksen järjestäminen. Ne asetukset ja säännökset joita ammattien tarkastuksesta on wolmassa, owat jo siksi wanhentuneet, että yksinpä hallituksen täytyi w. 1906 tehdä alote uudistuksien aikaan saamiseksi puheenaolewalla alalla. Ammattientarkastusta koskewat entiset säädökset owat näet w:lta 1884. Kun silloin perustettiin teollisuushallitus, määrättiin sen ylimpäwoijen tehtäwäksi huolehtia, että lasten ja alaikäisten käyttämisestä teollisuudesta sekä työntekijäin terweyssuhteista annettuja määräyksiä noudatettaisiin. Mutta tämän ohella jo wuna 1879 annetuissa elinkeinolaissa ja terweyshoitoasetuksissa oli määräyksiä elinkeinonharjoittajain yhdistysten ja terweydenhoitolautakuntain welwollisuudesta pitää silmällä tällaisten säännösten noudattamista. Mutta warsinaisesti ammattien tarkastajista puhutaan lainsäädännössämme wasta 15 p:ltä huhtikuuta 1889 teollisuusammattityössä olewain työntekijäin suojelemisesta annetussa asetuksessa. Tämän jälkeen järjestettiin ammattientarkastus käytäntöön saman wuoden joulukuun 21 pnä annetulla ammattientarkastajain johtosäännöllä. Tämän johtosäännön mukaan asetettiin kaksi ammattientarkastajaa toinen etelä ja itä Suomeen, toinen länsi ja pohjois-Suomeen. Wuonna 1896 jaettiin maa kolmeen tarkastuspiiriin itäiseen, läntiseen ja pohjoiseen. Mutta kun tämä järjestely osoittautui kerrassaan riittämättömäksi, hallitus ammattientarkastajain ehdotuksesta on koettanut tarkastajain lukua lisäämällä saada ammattien tarkastusta tehokkaammaksi. Wiime wuoden maaliskuun 18 pnä ammattientarkastajain luwun lisäämistä sekä ammattientarkastajain wirantoimitusalueista annetulla asetuksella on maa jaettu w i i t e e n ammattientarkastajan ja k a h t e e n naisammattitarkastajan piiriin, joten tarkastuksesta nykyisin huolehtii seitsemän tätä tarkoitusta warten toimiwaa wirkamiestä.

Tämän ohella on ollut olemassa myös erityinen kunnallinen ammattien tarkastus, mikä järjestettiin wuoden 1889 työwäensuojelusasetuksen 18 pykälän mukaan ja jossa ammattientarkastajat oikeutettiin terweydenhoito ja kunnallislautakuntien wälityksellä toimittamaan käsiammattien silmälläpitoa ja sitä paitsi neuwottelemaan, „mikäli mahdollista" suullisesti kuntain wiranomaisten kanssa sopiwimmista keinoista yhteistyön aikaansaamiseksi mainittua tarkoitusta warten. *)

Mutta on helposti ymmärrettäwissä, ettei tähänastinen ammattitarkastus sekä tarkastajainsa wähälukuisuuteen että tarkastusohjesäännöjen nurinkurisuuteen ja puutteellisuuteen katsoen läheskään wastaa tarkoitustaan. Tämä jo käy yksistään selwille teollisuuslaitostemme luwun lisääntymisestä parinkymmenen wiime wuoden kuluessa. Wirallisen teollisuustilaston mukaan, joka käsittää warsinaisen tehdasteollisuuden kaupunkien käsityöläisliikkeet ja osan maaseutujen käsityöliikkeitä, työpaikkojen luku oli w. 1890 keskimäärin 6,079, w. 1895—6,908, w. 1900—7,698, w. 1905—8,644, w. 1906—8,827 ja w:na 1907—9,269.

Teollisuuslaitosten lisääntyessä on siis käynyt wälttämättömäksi ei ainoastaan ammattientarkastajain luwun lisääminen, waan myös koko kysymystä koskewain asetusten uusiminen. Tähän suuntaan tähtäsi hallitus toimenpiteellään kun se w. 1906 työwäen suojeluslainsäädäntöä tarkastamaan asetetulle komitealle antoi tehtäwäksi walmistaa myöskin ehdotuksen asetukseksi ammattientarkastuksesta. Komitea sitten walmistikin asiasta ehdotuksen, jolla perusteella hallitus laittoi sen jälkeen esityksen eduskunnalle.

Komitean porwarillisen enemmistön asiasta laatima mietintö ei tietenkään ollut meikäläisiä waatimuksia wastaawa, mutta oli se kuitenkin sentään jonkinlainen edistysaskel wanhentuneeseen lainsäädäntöömme nähden. Mutta niin wähän kuin siinä otettiinkin huomioon työwäestön etuja ja niin suuressa määrässä kuin se oli laadittukin teollisuuden harjoittajain etuja silmällä pitäen, herätti se kuitenkin teollisuudenharjoittajain keskuudessa suurta tyytymättömyytä. Yleinen työnantajaliitto asiasta antamassaan lausunnossaan huomautti näet, että komitean ehdotuksen mukainen asetus „koituisi tukmiolliseksi sekä itse ammattitarkastuslaitokselle, että niille yrityksille y. m., joita työwäensuojeluslaki koskee". Perusteeksi tälle wäitteelleen, huomautti liitto, että komitea wielä suuremmassa määrässä kuin walmistaessaan ehdotusta uudeksi työwäensuojeluslaiksi, on ammattientarkastusta koskewaa lakia laatiessaan ottanut huomioon ja suosinut mielipidettä (nähtäwästi sosialidemokratista!) joka warsinkin wiimeaikoina on kehittynyt olojen perusteella, jotka owat enemmän tai wähemmän **wieraita** niille työaloille, joita työwäensuojeluslain tarkotus on parantaa ja jonka innokkaimmat kannattajat owat osaksi niiden joukossa, jolla (työläisillä) on jotenkin yksipuoliset käsitteet ja harrastukset, osittain niiden, joiden kokemus työoloista meillä jo muualla on wähäinen tai joilla sitä ei ole ollenkaan. [1])

Kun kysymyksessä olewa laki joutui eduskunnassa käsiteltäwäksi, työwäenasiainwaliokunta teki sen eräissä kohdin **huonommaksi** hallituksen komitean ehdotusta. Sosialidemokratit sentähden mietintöön liittämässään wastalauseessa esittiwät meikäläisten lähimmät waatimukset kysymyksessä olewaan asiaan nähden, jotka ehdotukset eduskunta siittemmin wain osaksi otti huomioon.

Tärkeimpiä seikkoja ammattientarkastusta koskewassa asetuksessa on 1:si miten monta ammattitarkastajaa määrätään, jotta ne woiwat menestyksellä ja huolella hoitaa tehtäwiään piireissään, 2:si ken asettaa ammattitarkastajat ja mistä piireistä sellaiset henkilöt walitaan ja 3:si miten pitkäksi ajaksi am. tarkastajat aina nimitetään toimeensa.

Mitä ensinmainittuun seikkaan tulee, niin ei waliokunta katsonut tarpeelliseksi määrätä laissa miten monta tarkastajaa asetetaan. Se tahtoi waan ylimalkaisesti lausuttawaksi, että ammattitarkastukseen kuulun ylitarkastaja naispuolinen apulaisylitarkastaja sekä tarpeeksi monta miespuolista ja naispuolista ammattientarkastajaa. Mutta paitsi wakinaisia ammattientarkastajia, ehdotti waliokunta, että näille awuksi asetetaan työläisapulaisia, jotka, samoin kuin wakinaisetkin tarkastajat, asettaisi teollisuushallitus. Nämä tarkastajat waliokunnan mielipiteen mukaan olisi asetettawa epämääräiseksi ajaksi.

Näitä mielipiteitä wastaan sosdem. wastalauseessa esittiin, että paitsi waliokunnan mainitsemia ylitarkastajia, tulisi asettaa wähintäin **kaksitoista** miespuolista ja tarpeellinen määrä naispiiritarkastajia kukin wirantoimitusalueellaan. Edelleen lausuttiin siinä, että paitsi senaatin teollisuushallituksen esityksestä nimittämiä ylitarkastajia, piiritarkastajat ja apulaistarkastajat kussakin piirissä nimittää teollisuushallitus **työwäen ammattijärjestöjen ehdotuksesta kolmeksi wuodeksi kerrallaan.** Näiksi piiri ja apulaistarkastajiksi walittaisiin työntekijöitä, jotka owat täyttäneet 30 wuotta ja wähintäin 10 wuotta työskennelleet tehtaissa, rakennuksella tai käsityöammateissa, tuntewat työwäen suojeluslainsäädöntöä sekä omaawat yleistietoja terweydenhoidosta ja ylemmän kansakoulun oppimäärää wastaawat tiedot.

Nämä ehdotukset herättiwät ankaraa wastarintaa. Porwarilliset eiwät mitenkään tahtoneet suostua siihen, että tarkastajat walitaan määräajaksi sitä wähemmän niin lyhyeksi jaksi kuin kolmeksi wuodeksi, jota sos. dem. taholta ehdotettiin. Riistelyjen jälkeen tuli sentään eduskunnan päätökseksi wiiden wuoden määräaika, joka, joskaan ei tyydytä kansanwaltaisuuden waatimuksia, on kuitenkin parempi kuin jos tarkastajat olisi asetettu „elinkautisiksi".

Kysymys siitä annetaanko työwäenjärjestöjen waikuttaa tawalla tai toisella ammattitarkastajien ja niiden työläisapulaisten walintaan, herätti warsin suurta erimielisyyttä. Jo silloin kuin hallituksen asettama komitea ehdotti työwäenjärjestöille myönnettäwäksi jonkunwerran waikutusaltaa näitten apulaistarkastajain nimittämisessä yleinen työnantajaliitto lausunnossaan komitean laatimasta asetusehdotuksesta ammattitarkastuksesta jotakuinkin kiukkuisesti huomautti että „jos apulaiset asetetaan komitean ehdotuksen mukaisesti, olisi seurauksena tästä loppumattomia rettelöitä työnantajain sekä työntekijäin ja apulaisammattientarkastajain wälillä, jotka rettelöiniset johtaisiwat työnantajat ja työntekijät sietämättömiin oloihin ja matkaansaattaisiwat heille arwaamattomia tappioita".

Waatimuksensa tueksi, että piiritarkastajat ja apulaistarkastajat teollisuushallitus nimittäisi työwäen ammattijärjestöjen ehdotuksesta, esittiwät sosialidemokratit sen mielipiteen mikä onkin luonnollista, että jos ammattientarkastajat walitaan herraspiireistä ne eiwät tunne työwäen oloja eikä tarpeita, eiwätkä niin ollen woi läheskään toimia tehtäwässään yhtä menestyksellä kuin olisi suotawaa, mutta jos ne walitaan työwäen luottamusta nauttiwista henkilöistä silloin woi olla wakuutettu, että toimi tulee tunnollisesti ja tarkotuksen mukaisesti hoidettua. Tähän warsin oikeutettuun waatimukseen ei eduskunnan porwarillinen enemmistö woinut mitenkään suostua, waan laittoi sen sijaan asetukseen määräyksen, jonka mukaan työläisapulaisia asetettaessa teollisuushallituksen tulee **tiedustella** asianomaisten tarkastuspiirien työntekijäin mielipidettä. Että moisella säädöksellä ei ole juuri mitään ratkaisewaa merkitystä siihen nähden saako työläiset waikuttaa näitten tarkastajien waaliin ja tuleeko heidän äänensä siinä kuuluwiin, on itsestään selwä. Mitä hyötyä on työntekijöille siitä jos teollisuushallitus wain „tiedustelee" heidän mielipidettään, kun kerran heiltä on riistettu mahdollisuus waikuttaa näiden henkilöiden lopulliseen walintaan. Tässä suhteessa siis teollisuusherrat tändelleen turwasiwat etunsa ja oikeutensa.

Mitä sitten tulee n. s. kunnallisten ammattien tarkastajain walitsemiseen, niin siinäkin aiwan tändelleen syrjäytettiin meikäläisten taholta tuotu ehdotus, joka sisälsi sen, että kullakin paikkakunnalla työwäen ammattijärjestöt arwostelewat milloin kunnallisen ammattientarkastajan asettaminen on tarpeellista ja walitsewat sitten keskuudestaan tähän toimeen sopiwan henkilön. Porwarilliset yhteisesti laittoiwat asiasta päätöksen kuulumaan siten, että senaatti on oikeutettu milloin tarpeelliseksi katsoo, määräämään kuntia, etupäässä kaupunkeja, kauppaloita ja taajawäkisiä yhdyskuntia asettamaan erityisiä kunnallisia käsityöläisliikkeiden tarkastajia, jotka kaupungissa ja maalla walitsee waltuusto tai missä sel-

*) Katso eduskunnan asiakirjoja tästä asiasta w. 1909 toisilla waltiopäiwillä.

1) Työnantaja w. 1907 siwu 87.

laista ei ole kuntakokous. Siis näiden tarkastajien walinnassa riistitwät porwarilliset työwäenjärjestöiltä täydelleen kaiken sananwallan, joka on kaikkea muuta kuin eduksi ammattitarkastustoimen kunnolliselle menestymiselle.

Mutta monista puutteistaan huolimatta on lailla siinä muodossaan, millaiseksi sen eduskunta lopullisesti hywäksyi, muutamia hywiäkin puolia, jotka tekewät sen, että asetus woimaanastuttuaan olisi sentään melkoinen, waikkei suinkaan kaikin puolin tyydyttäwä edistyksaskel siihen nähden mitä ammattientarkastuksesta nyt on woimassa. Onhan eduskunnan hywäksymässä asetuksessa määrätty am. tarkastajat walittawaksi wiideksi wuodeksi, kun ne sen sijaan on tähän saakka asetettu „elinkautisiksi", sitä paitsi on nyt päätetty asettaa työläisapulaisia tarkastajille joista „tiedustellaan" työläisten mielipidettä ja joita tähän saakka ei ole ollut olemassakaan; edelleen on määrätty, että tarkastus on „mikäli mahdollista" toimitettawa wähintäin kerran wuodessa jokaisella suojelukseenalaisella työpaikalla, kun sensijaan tähän saakka ei tässä suhteessa ole ollut mitään tarkkaa määräystä, tarkastaja on käynyt silloin kuin häntä on huwittanut, tai on hän jättänyt käymättä työmaalla kokonaan. Myös on uuteen asetukseen otettu määräys siitä, että tarkastajan ei sowi ennakolta ilmoittaa saapumisestaan kuten ennen on ollut tapana ja mikä on johtanut siihen, että teollisuuden tai liikkeenharjoittaja on, tietäen ammattitarkastajan saapumisen, osannut järjestää asiat „reilaan" waikkapa wain tarkastuspäiwäksi. Toimitettawasta tarkastuksesta, sitten kun se on tapahtunut, on eduskunnan hywäksymän asetuksen mukaan pöytäkirjan ote maksuttomasti annettawa työnantajalle ja työntekijäin luottamusmiehelle. Myöskin määrätään siellä, että kun tarkastajalle on tehty ilmoitus työwäensuojelusta tarkoittawien lakien tai asetusten rikkomisesta on ilmoittajan nimi pidettäwä salassa, jollei asia tule tuomioistuimen käsittelyn alaiseksi tai ilmoitusta ole hawaittu aiwan perättömäksi. Tämänlaisen määräyksen puute woimassa olewissa asetuksissa on aiheuttanut ilmiantoja ammattitarkastajain puolelta isännistölle, jotka taas puolestaan owat ryhtyneet woimatoimenpiteisiin walituksen tehneitä kohtaan. Moinen menettely on myös johtanut siihen, että monet epäkohdat, jotka olisiwat sietäneet ammattitarkastajan huomiota, owat jääneet julki tulematta työläisten pelätessä tulewansa ilmoituksen tehtyä eroitetuksi toimestaan. Tämäkin epäkohta, kuten sanottu, on uuden asetuksen kautta poisteltu.

Paitsi jo mainittuja, on uudessa asetuksessa useita muitakin sellaisia määräyksiä, jotka, kun kyseessä olewa asetus saataisiin woimaan, tulisiwat entisestään koko lailla suuremmassa määrässä turwaamaan työläisiä isännistön ja teollisuudenharjoittajain häikäilemättömältä riistämiselta.

Mutta sekin wähäinen uudistus, mikä puheena olewan lain kautta saawutettaisiin, näyttää olewan tuhoutumassaja tulemassa tyhjäksi sen lausunnon kautta, jonka siitä teollisuushallitus on äskettäin antanut häikäilemättömästi asettuessaan puolustamaan teollisuusherrojen etuja. Ei yhtään pätewää syytä ole mainittu hallitus löytänyt katalan ehdotuksensa tueksi, jolla se aikoo yhdessä sapelisenaatin kanssa tappaa tämän työläisiä niin läheltä koskewan lain.

Mitä tehdä tuolle teollisuushallituksen ammatitarkastuslain tuhoamishyrykselle? Työläisten on wastattawa siihen. Pantakoon heti toimeen suuria kokouksia ja lausuttakoon niissä jyrkkä wastalause ja paheksuminen työläisiä wastaan tähdätyn teollisuushallituksen häpeällisen kuritustoimenpiteen johdosta.

H.

Wiipuri, 9 p. marraskuuta 1910.

Senaatin työmaalta.

Pelikorttisuostunta.

Senaatissa esiteltiin eilen kenraalikuwernöörin kirje wanhemmalle ministeriwaltiosihteerille wiraston kirjelmä koskewa ehdotusta wahwistusta asetukseen wuonna 1911 suoritettawasta pelikorttisuostarasta. Senaatti päätti julkaista asetuksen asetuskokoelmassa.

Wuoden 1911 werohinnatarkat.

Senaatti on wahwistanut maan kaikken kuwernöörien ehdotukset werohinnatarkoiksi wuonna 1911.

Kruunuweroja.

Senaatti on päättänyt, että kruunuweroja eräässä kunnossa saten tähänkin asti jaetaan suoritettaa korkeintaan 2/3 luonnossa ja wähintään 1/3 rahassa.

Waltiopäiwäasiakirjain käännäminen wenäjän kielelle.

Senaatissa esiteltiin eilen ennen selostamamme kenraalikuwernöörin kirje waltiopäiwän pöytäkirjain, waliokuntain ja lainwalmistelukunnan lausuntojen y. m. käännämisestä wenäjänkielelle. Senaatti päätti että mainitut käännöstyöt suoritetaan senaatin kielenkääntäjän konttorissa.

Näitä käännöstöitä ei waida toimittaa senaatin kielenkääntäjän konttorissa sen nykyisillä työwoimilla. Arwattawasti perustetaan kielenkääntäjän konttoriin näitä käännöstöitä warten erityinen osasto.

Yleiset sairaalat.

Lääkintähallituksen esityksistä on senaatti myönnyttänyt seuraawaia yleisten sairaalain tämän wuoden menosäännöön allaolewilla lisämäärärahoilla: Helsingin yleiselle sairaalalle 79,000 markaa josta wanhan ja uuden klinikan osalle tulee 39,000 mk., kirurgiselleosastolle 25,000 mk., synnytysosastolle 10,000 mk., lasten osastolle 4,100 mk., korwatautiosastolle 1,800 mk; Turun läänisairaalalle 3,100 mk; Wiipurin läänisairaalalle 31,500 mk; Joensuun yleiselle sairaalalle 1,500 mk; Savonlinnan yleiselle sairaalalle 1,500 mk.; Pietarsaaren kestusiaitoksille 29,300 mk. ja Nurmeksen kestusiaitokselle 8,000 mk.

Senaatissa esiteltiin eilen lääkintähallituksen ehdotus että Torniossa yleinen sairaala rakennettaisiin 2 muotoisella joissa kämpiksi olisi 4 muotoista wuodetta ja että tarkoitusta warten myönnettäisiin 7,400 markan määräraha. Ehdotetun lawennuksen kautta lisätyistä sairaalapaikat 10:stä 18:sen. Senaatti hyväksyi asian waltiowarainministeriöön käsiteltäwäksi sen wuoden menosäännön yhteydessä.

Waltiopäiwäkasarmalleri w. 1911

Senaatissa esiteltiin eilen kenraalikuwernöörin kirje ja ministeriwaltisihteerin wiraston kirjelmä koskewa ehdotusta wuokraystä sekä wuoden 1911 waltiopäiwäkasarmien suorittamiseen jaetaan käyttää ehdotuksen esittämä määrä 700,000 mkaa.

Maanwiljelyksen apuna olisimassa.

Senaatti on hyläänyt maanwiljelyshallituksen esityksen tehdä asiasta toimen perustamisesta 3,600 markan palkkaa maanwiljelystaloudellisen kokeilukentän kasuwiljelysosastolla. Näistä on senaatti hyläänyt maanwiljelyshallituksen esityksen 1,320 markan wuotuisen määrärahan myöntämisestä otettawaksi maanwiljelystaloudellisen kokeilukentän wuokrahan säästöön jaettawaksi siinä 6 ylioppilaalle jotka sitoutuwat 4 kuukauden aikana todistelemaan harjoittelijoina kokeilukentän kasuwiljelysosastolla.

Suurhoidon edistäminen.

Senaatti on myöntänyt Suomen Sairaalain hoidosyhdistykselle tällä wuodella 4,000 markan apurahan yhdistyksen toiwa edistämiseksi. Samalla on senaatti päättänyt, etta seuraawina wuosina myönnetään siitä sama apuraha kuin kulloinkin waltiowarainministeriö siihen wälden katsoman woitawan menosäännöön otaa.

Toimenpiteet koleran wastustamiseksi.

Lääkintähallitus on päättänyt, että koleratarkastus on wesien jäätymisen wuoksi heti lopetettawa seuraawissa paikoissa: Lauritsalassa, Kuopiossa, Iisalmella, Savonlinnassa, Mikkelissä, Joensuussa sekä Torniossa, Kajaanissa, Oulussa, Raahessa, Kokkolassa, Pietarsaaressa, Uudessa Kaarlepyysissä, Waasassa, Kaskisissa ja Kristiinankaupungissa jotapaitsi Lauritsalan, Kuopion, Savonlinnan ja Waasan kolerasairaalat suljetaan. Perhjärwen asemalle asetettu koleralääkäri lääket. kand. A Ruotsalainen kutsutaan heti takaisin. Riihimäen, Kouwolan, Wiipurin, Ollilan ja Antrean asemain sairaanhoitajattarien wirat lakkautetaan ja kolerawaunujen kuljettaminen lopetetaan. Lääkintähallitus päätti ilmoittaa tästä rautatiehallitukselle. Kouwolan, Elisenwaaran ja Imatran kolerasairaalat suljetaan myöskin heti.

Myöskin on lääkintähallitus päättänyt että koleratarkastus tulewan marrask. 15 pstä on lakkautettawa Haapasaarella, Suursaarella, Seiskorilla ja Lawansaarella ja mainituilla saarilla olewat sairashuoneet suljetaan. Samalla on lääkintähallitus päättänyt anoa tullihallitukselta, että lääkäri ja sairaalan henkilökunnot noudetaan saarilla jollakin tullilaitoksen höyrylaiwalla.

Kotitarkastus.

Maantaina klo 7—8 aikana illalla toimitti rikosasiain komisario W. Takanen mukanaan 5 salapoliisia ja wenäläinen salaisen poliisipäällikkö Kedwin kotitarkastuksen Helsingin yliopistossa opiskelewan ylioppilaan Masoffin asunnossa, joka asui Tikkurilassa lehtorin rouwa Crusellin luona. Masoff oli Tikkurilassa asunut pari kuukautta ja oleskellut Suomessa pari wuotta jolla ajalla ei sanonut kertaakaan käyneensä Wenäjällä. Kotitarkastuksessa otettiin takawarikkoon kaikki Masoffin yksityinen kirjeenwaihto ja kirjat. Masoff wangitiin ja wietiin Helsinkiin klo 9 aikaan illalla.

Ylioppilas Masoff on kotoisin Wolgan tienoilta ja on syntyään syrjääni. Aikaisemmin on hän opiskellut Pietarissa mutta muutti 2 wuotta sitte Suomeen, jossa hän on asuskellut Helsingissä. Hän ei ole ollut yliopiston kirjoissa mutta on ainoastaan seurannut luennoita niissä aineissa, joita hän on opiskellut koskien pääasiassa suomenkieltä. Elantonsa on hän saanut osittain antamalla tunteja wenäjänkielessä osittain awustajana Suomalais-Ugrilaisen seuran wenäläis-suomalaisten kansanheimojen sanakokoelmia järjestelläessä. Mikäli ylioppilas Masoffin tuttawat kertowat, on hän wiettänyt sangen hiljaista ja waatimatonta elämää eikä ole ottanut osaa minkäänlaiseen yhdistyselämään eikä kokouksiin. Wangitsemisen syistä on kerrottu, että ylioppilas Masoff täällä oleskellessaan on tutustunut Ostroumowien perheeseen, josta kuten tiedetään, kaksi tytärtä on joku aika sitte wangittuna wietY Wenäjälle. Kerrotaan että wangitun neiti Ostroumowin paperien joukossa on tawattu Masoffin walokuwa joka on antanut aihetta epäilyksiin, että jonkunlainen suhde poliittisessa merkityksessä on ollut Masoffin ja neiti O:n wälillä jonka perusteella on ryhdytty toimenpiteisiin Masoffia wastaan.

Tyttönen pudonnut junasta ja kuollut.

Muutamia minuutteja sen jälkeen kuin juna n:o 365 eilen kello 12,43 päiwällä ajoi Helsingin ratapihalle, tawattiin ulkomaisen semaforin luota pikkutytön ruumis. Asiaa lähemmin tutkittaessa saatiin selwille, että kuollut oli 11 wuotias koulutyttö Alfhild Holmgren Tikkurilasta. Hän oli mainitussa junassa matkustanut kotoaan kaupunkiin ja seisten ulkosillalla syystä tai toisesta pudonnut. Mahdollisesti oli owi häntä syränyt. Tyttönen oli pudonnut raiteitten wäliin, juna ei ollut kulkenut hänen ylitseen. Ruumis wietiin heti rautatieaseman ruumishuoneeseen.

Haaksirikko Suursaaren lähellä.

Nyttemmin on saatu selwille, että toinen Suursaaren lähellä haaksirikkoontunut alus, jonka jätteitä äskettäin löydettiin, oli kaljaasi „Anna Sirius" kotoisin Lbausta. Laiwa oli malmilastissa ja oli samaan aikaan kuin ennen mainittu kunari „Messina" lähtenyt Pietarista Lbaunn. Molemmat alukset oliwat yhdessä purjehtineet Someriin saakka mutta sai kaljaasi silloin wuodon ja on miehineen päiwineen uponnut. Rannalle ajautuneet laiwan nimikilpi, pelastusrenkaat ja waatteet oliwat todisteina aluksen perikadosta.

Tukkien uitto Kymijoessa

on päättyynyt. Kaluneena uittokautena lajiteltiin Kymijoen suussa lähes 4 miljoonaa tukkia.

Helsingin asematalo hajoaa.

Maanantaina klo 3 aikaan päiwällä huomattiin Helsingin uuden asematalon hallintorakennuksessa erään suuren salin wälikaton pudonneen tyhsti laattialle. Puodonnut katto oli runsaasti desimetrin wahwuinen petoonikerros, joka muodosti huoneen warsinaisen katon. Sähköjohdot ja lamput putosiwat luonnollisesti mukana. Onneksi oli huone tyhjä, sitä kun ei wielä oltu tarwittu ottaa käytäntöön. Syytä putoamiseen on waikea sanoa. Luullaan kuitenkin syynä olleen huonon teon. Huoneusto on jo ison joukon toista wuotta sitten walmiina luowutettu käytäntöön. On syntynyt epäilyksiä siitä, että sellaiset muissakin huoneissa woiwat olla mahdollisia.

— **Pieniä warkauksia Antreassa** on tapahtunut wiime aikoina lukuisasti. Eräissä häissä Iwaskan kylässä t. k. 2 p. warastettiin wiulunsoittaja Atilta noin 50 markan arwoinen palto, joka oli lähtenyt käwelemään. Pienempiä tawaroiden tasaeksia on sen ohessa lisäksi sattunut.

Onpa nähty, että potattikuopissa on käyty tutkimassa, minkä lajisia toisen talon perunat owat, ja silloin on hawaittu, että perunoiden lukumäärässä on tapahtunut wähennystä, mikä ilmeisesti osoittaa, että antrealaiset tuntewat perunoiden laadun.

— **Kansa tarttuu järjestyksen pitoon.** Tämän kuun alussa sattui Antrean pitäjän Iwaskan kylässä tapaus, joka osoittaa, että kansa wieroo hywin wiinaksoja, jolleiwat wiranomaiset ryhdy asioihin. Kylässä asustaa 4 miestä, jotka owat tunnetut siitä, että he kaupitsewat wiinaa salaisesti. Tällöin pitäwät he huonoa elämää ja muutenkin osoittawat taipumusta keljuilemiseen. T. k. 1 p. oliwat sanotut kalmariinikauppiaat taas suuremmassa määrässä willitsemässä kansaa kylässä sattuneiden perhejuhlien wuoksi. Nyt tarttuiwat riwakat kansan miehet asiaan, ottiwat miehet lujille ja palauttiwat järjestyksen pidon. Siten pitää menetellä!

Tämän yhteydessä mainittakoon, että samoille kauppiaille käwi pari wiikkoa sitten ohraisesti Jääskessä. Heiltä warastettiin nim. useampia kymmeniä litroja konjakkia, jolloin näille henkilöille tuli tuntuwa wahinko.

— **Itä-Suomen Granittiosakeyhtiön** Kiwityömailla alkawat työt olla wähissä, sillä sanotun liikkeen useimmilla työmailla on kiwityömiehiä wähennetty aika suuressa määrässä. Niinpä on Kaalamolla, Wainikkalassa ja Kuukalla wähennetty työmiehiä suuressa määrässä. Syyksi wähentämisen on sanottu olewan työn wähyyden. Tähän lienee osaltaan waikuttanut se, että n. k. Englannin työt owat loppuneet. Töiden laatu oli, että louhittiin raakoja mitäkiwiä, jotka lastattiin rautatiewaunuihin, ja lähetettiin Englantiin.

Sen sijaan töitä on waan sanotun yhtiön työmailla lisätty Jääsken Kissamäen kiwilouhimolla, jossa on otettu töihin lisää 10 hakkuria. Siinä sanotun yhtiön työt, joten kiwimiesten tulewaisuus ja työansiot ensi talwen aikana näyttäwät hywin harmailta.

— **Kiwityöt Antreassa** alkawat nykyisin olla lopussa, sillä usemmat toiminimet owat lakkauttaneet työskentelyn työmailla. Muutama tosi asia selwentää tämän. Erään pietarilaisen „podrjashikan" Grigorjeffin omistamalla n. k. saksalaisen mäellä owat työt loppuneet tarkkaan. Waltion kiwilouhimolla owat työmiehet saaneet lähteä noin kuukausi takaperin, eikä luwattu enään tänä talwena työtä ollenkaan.

Talwi tulee waan. Kiwityömiehet joutuwat lujille elatuksensa wuoksi ja wielä on pitkä aika kewääseen, jolloin taas työt alkawat.

— **Tapaturmia Hiitolan Paksujalassa.** T. k. 7 p:nä ryhtyi myllärі E. Putkonen apulaisensa H. Lehikoisen kanssa panemaan myllyä käyntiin. Puhdistaessaan kaasupannun putkea, puhalsi sieltä wasten kaswoja kuumaa höyryä, niin Putkosen täytyi turwautua Kurkijoen lääkärin apuun.

Nyt ryhtyi Lehikoinen myllymiesten kiirehtämänä panemaan myllyä käyntiin. Antaessaan jalallaan pyörälle wauhtia liuskahtikin se siitä jääden muuraksen ja pyörän wäliin. Hänenkin oli turwauduttawa lääkäriin.

— **Wiinahäät Suurperolla** t. k. 6 p. joista oli seurauksena, että miehet tuliwat niin humoristiselle tuulelle, että löiwät ikkunat rikki ja wieläpä hielutteliwat puukkoja, josta ei ollut kumminkaan sen pahempia seurauksia kuin morsiamelle, sillä hän peljästyi, kuin eräs urho hyppi puukko kädessä, niin morsian pyörtyi ja oli noin neljännestunnin ajan tunnottomassa tilassa.

Tämäkin nurjakka on luettawa kalmariinin ansioksi.

Arwoitus.

— **Senrattawa esimerkki.** Wiime kuun 30 päiwänä teki Kurkijoen sos. dem. kunnallisjärjestö kokouksessaan päätöksen, jonka mukaan sanotun kunnan kunnalliset ilmoitukset julaistaan „Työssä" essi wuotena kunnollisjärjestön kustannuksella. Tätä esimerkkiä tulisi toisten kuntain sos. dem. kunnallisjärjestöjen seurata, niiden, joissa ei kunnan ilmoituksia kunnan taholta ilmoiteta tässä lehdessä eikä liioin ole mahdollisuutta helimiten saada kunnenkokouksessa sellaista päätöstä, että „Työ" tulisi huomioonotettuksi. Töten toimien tekemä järjestöt suuren palweluksen lehdelle sekä somalla edustamalleen aatteelleen. Otetaanpa esim. järj. stöissä pohdinnan alaiseksi, että ennen wuoden loppua ehdotaan ilmoittamista koskewat asiat sopia konttorin kanssa.

Wasili.

— **Jaustilan saha seisomaan.** Torstaina t. k. 3 pätwänä seisautettiin Jaustilan sahalla päiwäwuorokin työt, mitakuin sanomalehdissä oli äskettäin kerrotu, sanottiin siellä irti suurin osa yöwuoron työmiehiä. Osa työmiehistä on siirtynyt muualle etsimään leipäänsä, toista on jäänyt taasen lautatarhaan töihin.

Syynä sahan seisauttamiseen oli se, että sahan kolmesta raamilaitoksesta oli kaksi riksi ja kolmatta ei wittsitty yhtiöseen käytöä. Toisena syynä oli myöskin se, että ne wähäisetkin tukkipuut jotka oliwat wielä sahaamatta, jäätyiwät joeen kiinni, eikä niitä sieltä käyty ylös werkaamaan.

Sahe kuulu myöskin tulewan korjauksen alaiseksi. Kahden ritonaisen raamia taas kuulu tulewan aiwan uudet ja paremmat, waikka nämätkään eiwät ole kun jonkun wuoden toimessaan ollelta. Samoin kuulu käyntisirkkeli tulewan uusi, myöskin konewoimaa aiotaan lisätä.

— **Myrkyt pois** otti Raiwolan poliisi A Pimiä laurantaina t. k. 5 onä Raiwolan asemalla eräältä wenäläiseltä salakuljettajalta 15 pulloa wenälästä pirtua.

Tilstaina passitettiin Wiipurin wankilaan enemmin tuomituista salakapakoimisesta ja salakuljetuksesta 6 henkeä. Kaikki wenäläisiä

— **Parikkalan työwäenyhdistys** waltuusti t. k. 6 pnä pitämässään kokouksessa „Työ"-lehden asiamiehesi leipuri Mikko Tapanisen, Parikkalan kirkolle.

Pikku juttuja.

— **Wiipurin kunnallisen Työnwälitystoimiston kuukausikertomus lokakuulta 1910.** Kuukauden kuluessa ilmoittautui toimistoon uusia työnhakijoita 75 miestä ja 177 naista eli 252 henkilöä; näistä oli 23 miestä ja 89 naista muilta seuduilta. Syyskuulla ilmoittautuneista uudisti hakemuksensa 39 miestä ja 94 naista eli 133 henkilöä, jotenka työhaluisten kokonaissumma lokakuulla oli 385. Wastaawat numerot syyskuulla oliwat 88 miesten ja 308 naisten. Työhakemuksia eli yhteensä 396 joten wähennys on 11. Miestyönhakijain luku on lisääntynyt 26 ja naistyönhakijain luku wähentynyt 37.

Toimiston wälityksellä on tarjottu paikoja 28 mieheille ja 84 naiselle eli yhteensä 112 hengelle. Paikoista oli Wiipuriin 20 miehen ja 67 naisen ja muuanne 8 miehen ja 17 naisen paikkaa.

Tarjotuista paikoista täytettiin Wiipuriin 16 miehen ja 44 naisen paikkaa, sekä muuanne 6 miehen ja 9 naisen. Täyttämättä on jäänyt paikkoja joko syystä, ettei paikkoihin ole ollut halukkaita menijöitä palkan pienuuden y. m. tähden, taikka että paikat owat tulleet jo ennemmin toisaalta täytetyksi.

Toimiston liikenne näyttää edelleen olewan lisääntymässä; sillä jos wertaamme liikettä elokuun, syyskuun ja lokakuun ajalta jolloin työnkysyntä ja tarjonta tawallisesti on suurempi, niin saadaan seuraawa tilasto: Työhakemuksia 1,057, tarjottuja paikkoja 412 ja täytettyjä 226; ollen wastaawat numerot edellisellä wuodella samoilta kuukausilta työhakemuksia 901, tarjottuja paikkoja 367 ja täytetty 207.

Ilmoittaen, että toimistolla edelleen on tarjolla useampaan eri ammattialaan kuuluwaa työwoimaa pyytää toimisto arwoisia työnantajia työwoimaa tarwitessaan kääntymään toimiston puoleen, joka sijaitsee Maunonk. 8, on awoinna joka arki päiwä klo 12—2 ja puoli 6—puoli 8 i. p. p. puhelin 990.

— Sos. dem. nuorisoseuran iltama, jossa tulee olemaan hywin hauska ohjelma, on tänä iltana W. T. Y:n uudessa salissa. Nuorisoo pitää tilaisuuden tietysti muistissaan ja saapuu hauskaa pitämään.

— **Luonnon parannus ja terweydenhoitoyhdistyksen** kokouksen sunnuntaina Maalaiskunnan talolle oli kokoontunut osanottajia runsaanpuoleisesti.

Kokouksen alussa puhui hra E. Finnroth muutamia lämpimiä sanoja edesmenneen towerin rwa Ida Wäkewäisen muistolle. Kokouksen jäsenet kunnioittiwat wainajan muistoa seisoalleen nousten.

Puheenjohtaja ilmoitti kokoukselle johtokunnan, pyynnöstä myöntäneen eron yhdistyksen puheenjohtajalle hra J. Aallolle, ja walinneen hänen tilalleen hra E. Finnroth'in.

Seurasi senjälkeen kysymys, Luonnonparantola osakkeiden ostamisesta yhdistykselle. Kiihkeän keskustelun jälkeen päätettiin 28 äänellä 14 wastaan, ettei osteta yllämainittuja osakkeita, waan ryhdytään sensiaan tarmokkaasti lewittämään luonnon parannus aatetta etupääsjä omalla paikkakunnallamme. Päätöstä wastaan liittiwät wastalauseen hrat Kinnunen, Kanerwa Hirwonen, Komulainen ja Niiniwirta.

Päätettiin palkata yhdistykselle wakituinen kiertäwä luonnon parannustapojen neuwoja. Johtokunnan tehtäwäksi jäi hankkia tarkoitukseen sopiwa henkilö sekä laatia tälle työsuunnitelma joka on esitettäwä heti sen walmistuttua yleiselle kokoukselle.

Wielä walittiin yhdistykselle 11 henkinen huwitoimikunta walituksi tuliwat seuraawat rwat Frey, Spets, Tallberg, Heldan, Limatius, Aalto ja Korhonen sekä hrat Piironen, Hirwonen, Komulainen, Wallius ja Malinen.

Hyljättiin epäkäytännöllisenä ehdotus, Merkurliiton huoneuston wuokraamisesta yhdistykselle ja walittiin 5 henkinen toimikunta mitä pikemmin hankkimaan yhdistykselle tarkoitustaan wastaawan huoneuston.

— **L. h. o:n Näytelmäseura** näytteli wiime lauwantai-iltana toistamiseen 5 näyt. huwinäytelmän „Ryöstetty kaunotar". Yksityiskohtaisesti arwosteltaessa suoriutui parhaiten tehtäwässään Timoteus Langsalm. Yleisöön waikutti kuitenkin häiritsewästi huono naamioitus. Rouwa Langsalm oli wailla tarwittawia liikkeitä ja muutenkin oli esitys tawallista ulkolukua, jota lisäksi pilasi tarpeeton nauru. Doris edellisten tytär suoriutui näin alkawiin woimiin nähden kiitettäwästi. Toiwomisen waraa olisi kuitenkin siinä, ettei esittäjä puhewuoronsa loputtua kadottaisi tarpeellista miimiä. Fritz Hurlebusch oli muuten hywä, mutta kaipaa wapaampaa esiintymistä ja tarpeettomain liikkeiden poistamista. Majuri Langsalm oli aiwan onnistumaton. Jäyttää siltä, kun hänellä ei olisi ollenkaan lahjoja näyttämölle. Hänen tyttärensä Babet'in esitys oli suurimaksi osaksi wäritöntä. Woimia hänellä kyllä näyttää olewan, waan ehkä toisellaisiin osiin. Selicours ei woinut tuoda esille tarpeeksi hienoa, kokettimaista, kaupunkilaisherraa; muuten esitys oli tyydyttäwä. Muut osat oliwat wähäpätöisiä. Yhteisnäytös oli heikonpuoleista. Kuiskaus toisin ajoin waikutti häiritsewästi katsojiin. Yleisöä oli noin puoli huonetta.

—l—i.

— **Onkohan kaikki roskaa, mikä on woimisteluseuran toiminnan ulkopuolella?** Wiime kuun 30 p:nä pidetyissä Elisenwaaran woimisteluseuran iltamissa puhui muuan opettaja woimistelun tarkoituksesta, jossa puheessaan hän m. m. sanoi kaiken toiminnan woimisteluseuran ulkopuolella luettawa roskaksi. — Niinköhän todellakin opettajan mielestä asiat owat? Minun mielestäni löytyy monin werroin kauniimpaan päämäärään tähtäämiä pyrkimyksiä woimisteluseuran ulkopuolella.

Wasili.

— **Pappi kieltäytynyt lasta kastamasta.** T. k. 7 p. sattui Hiitolan Ulastenniemellä tapaus, joka näytti, mihin wirkaintoinen pappi kykenee. Muuan henkilö, jolla oli uusi Pietarin suomalaisen passitoimiston antama passi ja mukanaan papinkirja, pyysi Hiitolan kirkkoherran apulaista Sireniä kastamaan lastaan. Mutta tätä ei S. ruwennut tekemään, sillä hän waati passia, joka oli kirjoitettu wenäjäksi, saksaksi ja ranskaksi, wirallisesti suomennettawaksi ja waitti papinkirjaa wanhaksi waatien uutta tilalle. Nyt oli matkaa kirkolle 15 km., eikä niinollen sieltä kerinnyt saada uutta todistusta, joten Kastaminen piti jäädä toiseen kertaan.

Mitähän S. meinäisi tällä teollaan? Hänen yliopistosiwistyksen saaneena miehenä piti ymmärtää kieliä, eikä tuppautua kieltä ymmärtämättömyyden taakse. Mutta olisikohan syynä ollut se, että kysymyksessä olewan henkilön waimo oli kreikanuskoinen, joten S. oli arka nahastaan, jos muka kreikkalainen hengellinen synoodi olisi puuttunut asiaan.

— **Hauskuutta ja harmia** yllin kyllin lie henkiherra toimittanut useillekin lähiseudun waalilautakunnille, ollen luettelot tänä wuonna laadittu huolimattommammin kuin koskaan ennen. Moni nainen on luetteloihin otettu, waan pää jätetty pois ja moni mies jäänyt ilman elämän sulostuttajaa. Toisia kai riitaisempia on waan toisistaan eroitettu. Joiltakin on taas lapsitaakkaa wähennetty kuolleita joita ei enää 1908 wuoden luetteloissa ollut, on uudestaan henkiin herätetty ja äänioikeutettujen joukkoon wipattu. Joku naikkonen taas saa olla sekä miehensä että poikansa awiosiippana. Toisille taas on ruwennut niin tuttawaksi että mainitsee ainoastaan ristimänimeltään, sukunimi sitte lautakunnassa mokataan arwiokauppaan, nimiä sekä että ristimänimiä wääristelty sen seitsemällä tawalla jopa keksitty joitakin aiwan uusia suomalaisessa nimistössä ennen tuntemattomia. Useita merkitty kahteen kertaan toisia taas paikkakunnalla kymmeniä wuosia asuneita joile kyllä on osattu henkiraha kuitit lähettää on pois jätetty j. n. e. Nyssällehän tästä kaikesta kyllä etupäässä kiitos ja kirous kuuluu kun se aiwan joka wuosi tahtoo kansamme sunteerinkin tarkastaa, waan kyllähän se henkiherrakin sentään wastakerroilla saisi koettaa wähän aikaisemmin ja paremmin tehtäwänsä toimittaa.

— Tänään loppuu Wiipurin kaupungin waaliluettelojen tarkastettawana pito. Tänä iltana klo 6—8 on wielä Matti Myöhäisillä tilaisuus ottaa selwän, owatko äänioikeutettuja. Luettelot owat nähtäwinä raatihuoneella.

Waaliluettelot

on lain mukaan pidettäwä nähtäwinä eikä kuultawina. Sikfi on jokaisella oikeus itse tarkastaa luetteloa; ei tarwitse tyytyä siihen, mitä luettelon hoitaja suwaitsee ilmottaa. Warminta on, että kukin itse tarkastaa, että nimensä on luettelossa, ja että se on sinne oikein ja ilman aiheettomia muistutuksia merkitty.

Miten Pietarin asioita hoidetaan.

Se yhtiö, joka rakensi Pietarissa Troitskin sillan, on jättänyt Pietarin kaupungin hallitukselle 1 milj. ruplan suuruisen maksuwaatimuksen korwauksesi niistä wahingoista ja töistä, jotka on aiheuttanut kaupungin terweyswaliokunta. Tämä waatimus esitettiin noin 8 wuoden jälkeen, siitä lähtien kun silta oli saatu walmiiksi, ja on sitä jo 3 wuoden kuluessa pohdittu rahatoimikamarin eri osastoissa, kunnes se wiime keskiwiikkona oli käsiteltäwänä itse kaupunginduumassa. Uudet waltuusmiehet oliwat sitä mieltä, että heille esitetty selonteko oli hywin kummallinen. Siinä ehdotetaan, että mainitulle yhtiölle suoritettaisiin 486,000 ruplaa, mutta samalla ei ole kuitenkaan esitetty minkäälaisia todistuksia ehdotuksen oikeutetuksi. Selontekoon ei ole edes liitetty kaupungin tekemää kontrahtia mainitun yhtiön kanssa tai sisäministeriön rakennuswaliokunnan päätöstä sillan rakennusehdotuksesta, waikka juuri näistä asiakirjoista saataisiin parhaiten selko yhtiön waatimusten perusteellisuudesta.

Sitä paitsi se waliokunta, joka on tarkastanut yhtiön waatimuksen, ei ole ollut yksimielinen, waan kaksi sen jäsenistä — hrat Wissendorf ja Prusak — owat jättäneet eriäwän mielipiteen.

Wissendorf teki duumassa selwiä wiittauksia siihen suuntaan, että mainituissa jutussa on hywin paljon pimeitä kohtia ja että on wälttämätöntä jättää se puolueettoman oikeuden käsiteltäwäksi. Lisäksi oli Wissendorf sitä mieltä, ettei yhtiö rohkenisi kääntyä korwauswaatimuksineen tuomioistuimen puoleen.

Wielä yrkemmän lausunnon antoi waltuusmies Redjko, joka oli ollut mukana siltaa rakentamassa. Hänen sanojensa mukaan se waliokunta, joka oli hywäksynyt yhtiön waatimuksen, oli kokoonpantu sellaisista jäsenistä, jotka eiwät tunteneet kyhymystä. Hänellä löytywien asiakirjain mukaan yhtiön waatimus on aiheeton.

Hra Durnowo kysyi duumalta, olisko juridinen waliokunta antanut lausuntonsa. Duuman ohjesäännön mukaan on nimittäin tältä waliokunnalta waadittawa lausunto ruplankin suuruisesta korwauswaatimuksesta. Tällaista lausuntoa ei kuitenkaan oltu hankittu miljoonan ruplan suuruisessa jutussa.

Yläolewan perusteella muutamat duumanjäsenet esittiwät, että asia lykättäisiin 2 kuukaudeksi, jonka kuluessa juridisen waliokunnan on annettawa siitä lausuntonsa. Tätä ehdotusta wastustiwat muutamat waltuusmiehet ehdottaen puolestaan, että juttu lykättäisiin oikeuteen.

Suurin osa duumanjäsenistä kannatti edellistä ehdotusta.

Mieltäkiinnittäwänä seikkana oli myöskin se, ettei yksikään sen waliokunnan jäsenistä, joka oli hywäksynyt yhtiön korwauswaatimuksen, rohjennut esiintyä näkökantaansa puolustamassa duuman istunnossa.

Yhä wain kiristetään.

Pariisista, marrask. 8 pnä. Ministerineuwoston istunnossa on yksimielisesti hywäksytty hallituksen julistuksen teksti. Se tulee esitettäwäksi kamarille tänään. Tärkein julistuksen kohta koskee rautatielakkoa. Hallitus ei aio suwaita, että yleisön hywäksi toimiwien laitosten työssä syntyy minkäänlaisia keskeytyksiä ja tällaisten lakkojen uusiutumisen estämiseksi aikoo hallitus esittää keinoja yleisessä lainsäädännössä löytywien „aukkojen" täyttämiseksi. Yksi tällaisia keinoja on rautateitten palweluskunnan sotakannalle asettaminen. Hallituksen ehdotus sisältää ankaran rankaisun sabotageen ryhtymisestä.

Ostakaa kirjallisuutenne Osakeyhtiö Kirja-Aitasta!
Torkkelinkatu 16. Puh lin 1062.

Jos waaliluetteloon on nimi otettu, mutta kirjoitettu wäärin tai nimen perään liitetty aiheeton muistutus,

silloin walistus on tehtäwä toisin kuin, jos nimi olisi jätetty kokonaan pois. Sellainen walitus woidaan kirjottaa seuraawaan tapaan: — läänin kuwernöörille.

Koska allekirjoittanut, joka wuoden 1909 tammikuun 1 päiwänä asui — — — — kunnan (kaupungin) — — — — — äänestysalueella, olen hawainnut tämän alueen waaliluetteloon nimeni wäärin merkityksi (tai jos muistutuksesta on kysymys: nimeni perään tehdyn seuraawa merkintä), niin pyydän että sanottu wirheellisyys oikaistaisiin. Samalla liitän tämän oheen henkikirjurin antaman todistuksen siitä, että nimeni luetteloon merkinnässä on erehdys tapahtunut (tai jos muistutuksesta on kysymys: todistuksen siitä, että merkintä on aiheeton).

(Paikka ja aika).

Walittajan nimi ja tarkka ilmoitus asunnosta).

(Kaksi todistajaa.)

Jos nimi on wäärin merkitty on walituksen oheen liitettäwä henkikirjurin todistus siitä, että tämä on nimen wäärin merkinnyt. Jos taas muistutuksesta on kysymys, niin tarwitaan, jos muistutus koskee ikää, papintodistus; jos muistutus koskee kruununweroja, werokuitit tai todistus, että on wanhuuden tai köyhyyden wuoksi jättänyt ne suorittamatta*) tai wapautettu*) kruununwerojen maksusta, jos muistutus koskee waiwaisapua, waiwaishoitohallituksen esimiehen todistus, ettei itselleen wakinaista apua nauti, jos muistutus koskee mainetta, papintodistus maineesta.

Walitukset owat jätettäwä maaseudulla asianomaisen äänestysalueen waalilautakunnalle ja kaupungeissa maistraateille. Walitukset owat jätettäwät sinä aikana, jolloin waaliluettelot owat nähtäwinä. Waaliluettelojen tarkastusaika on lain mukaan 10 päiwää, mutta eri paikoilla loppuu tarkastusaika eri aikoina. Ajasta, milloin luettelot owat nähtäwinä on waalilautakuntain ilmotettawa.

*) Todistuksen weronmaksusta wapautuksesta saa henkikirjurilta, köyhyydestä waiwaishoitohallitukselta tai kunnallislautakunnan esimieheltä ja ijästä papilta.

Venäjältä.

Duumasta.

Lauwantaina istunto. Istunto alkoi klo 11. Puheenjohtajana toimi W. Wolkonski.

Lauwantain istunnossa tapahtui kansanwalistusministerin, L. A. Kassoin, kauwan odotettu esiintyminen duuman puhujalawalta. Häneltä odotettiin ohjelmapuhetta, mutta tämän sijaan Kasso laimeasti ja ytimettömästi luki paperista ministeriön mielipiteet komitean lakiehdotukseen tekemistä korjauksista. Kassoin suhteen pettyiwät kaikki. Ei yhtäkään ajatusta, ei ainoata repäsewää sanaa. Ministerin puhe oli kokonaan sen näkökannan orjallista toistamista, jonka aikanaan oli esittänyt kouluasioista A. N. Schwartz. Ilmoustaan siitä, että duuman komitean tekemiä korjauksia ei woida hywäksyä, hän ei edes perustellut. Hän ei koettanut saada duumaa suostumaan hallituksen näkökantaan, waan ilmotti kuiwasti, ettei hallitus woi hywäksyä sitä ja sitä.

Garusewitsh (puolal.) ytimekkäässä ja lennokkaassa puheessaan osottaa lakiehdotuksessa olewien wenäläistyttämistä tarkottawien pykälien mielettömyyden ja huomauttaa, että hallitus tässä tekee saman wirheen kuin w. 1905, halweksii wieraitten kansojen toiwomuksia.

Jenikejew (muhamett.) huomauttaa hallituksen tahallaan loukkaawan wieraita kansoja niitten siwistyspyrinnöissä. Puhujan mielestä on kauheata ja epäinhimillistä tehdä lapsista politisten riitaisuuksien aihe. Koulujen täytyy kuulua yhteiskunnalle.

Poliisilaumaa lisätään Wenäjällä.

Huolimatta siitä, että budgettiwaliokunta wiime istuntokauden aikana hylkäsi koko joukon pienempiä lakiehdotuksia poliisiwoiman lisäämisestä eri Wenäjän kaupungeissa on sisäministeriö jättänyt duumaan uudelleen lakiehdotuksen samasta asiasta, ja koskee se 25 eri paikkakuntaa. Kaikkiaan tähän tarkoitukseen pyydetään 797,000 ruplaa. Sitä paitse lakiehdotuksessa ehdotetaan, että muutamat kaupungit ottaisiwat omasta puolestaan osaa poliisiwoiman wahwistamiseen seuraawilla erillä: Irkutsk — 14,600 ruplaa, Lods — 212,000 ruplaa, Kiew — 14,000 ruplaa, Samara — 34,000 ruplaa, Kronstadt — 44,000 ruplaa, Ufa — 44,000 ruplaa, Ljublin — 23,000 ja Sosnowitsy — 22,000 ruplaa.

Mikä näytös! Oikeiston kreiwit, hertuat, markiisit pusertawat häntä ympäröiwät häntä, suojelewat häntä.

Herrat Laguerre ja Le Hérissé, kaksi boulongistista edustajaa, tukewat häntä, tahi oikeammin kantawat hänet, sillä hän on wähällä pyörtyä.

Hänen ruumiinwalkoinen ihonsa loistaa punaisten naamojen keskeltä, jotka ympäröiwät hänet.

— — — —

Kuten tästä näkyy, oli Ranskan pääministerillä kowat hetket. Tämä osoittaa, että Ranskassa politiikka kääntyy oikeaan päin.

Sekalaista Portugalista. — Sosialidemokratit tukewat nutta tasawaltaa.

Jesuittojen karkoittamista Portugalista toimitetaan yhäti kaikella tarmolla. T. k. 4 p. matkusti noin 50 munkkikunnan jäsentä meritse Hollantiin.

— — — —

Kaksi entistä ministeriä wangittiin, mutta heidät wapautettiin jonkun ajan kuluttua, kun he asettiwat siksi suuren summan takaukseksi, joka hywäksyttiin.

— — — —

Muuten herättää se yleistä tunnustusta, että sosialidemokratinen keskustoimikunta, jottei waikeutettaisi hallituksen uudistustyötä, on päättänyt, ettei saa toistaiseksi tehdä yhtään lakkoa. Täten tawallaan tukee Portugalin sosialidemokratia nyt waltaan pääsyttä tasawaltalaista hallitusmuotoa, mutta lopulta käy Portugalissakin kuten muualla, että sosialidemokratian on taisteltawa jyrkkä taistelu päästäkseen oikeuksiinsa.

Muhamettilaiset yhtywät.

Afganit Persian awuksi.

Lontoosta lennätetään että erään Kalkutta-sähkösanoman mukaan seuraawat afganit jännitetyllä tarkkaawaisuudella tapauksia Persiassa ja arwostelewat katkerasti Englannin ja Wenäjän käyttäytymistä. Afganien lähettiläät kehoittawat persialaisia ottamaan warman pohjan ja pitämään mielessä, että tulee aika, jolloin hywin läheisesti molemmat muhamettilaiset waltiot liittywät yhteen. — Siinä on sitä panislamismia, s. o. suurmuhamettilaisuutta!

— — — —

Uusi Persian hallitsija Nasr-el-Muck, joka t. k. 6 p. matkusti Lontoosta, on lähettänyt Lontoon sanomalehdistölle kirjeen ,jossa m. m. sanotaan:

„Me, jotka taistelemme uudistusten puolesta Persiassa, olemme usein waroittaneet Edward Greytä hänen mielettömästä politiikastaan(!) Persiassa, mikä täytyy panna kokonaan sen ansioksi, ettei G. tunne asemaa. Hän tietää meidän epäluulomme Wenäjää kohtaan, mutta pitää kuitenkin yllä lujasti wenäläistä suojeluswaltaa, joka tähtää siihen, että Persia ryöstetään putipuhtaaksi, ja riistetään Englannilta islamin myötätunto".

— — — —

Näköjään alkawat islamin tunnustajat saada kyllästeen kristittyjen kansojen siirtomapolitiikasta, jonka tarkoituksena on saada wain yhä suurempia riistettäwiä joukkoja, jotta kristinuskon siunaus pakanakansoille tulisi oikein kouraantuntuwasti opetetuksi.

Herätkää Aasian kansat! Tarttukaa itse omiin ohjaksiinne, älkäkä olko europalaisten suurwaltojen leikkikaluina! Siihen tähtää kehitys ja seurakkaa sitä!

Yhdyswallat laajentamassa waikutuspiiriään.

Frankf. Zeitungille lennätetään: Yhdyswaltain presidentti Taft aikoo heti waalien jälkeen matkustaa Panamaan, jossa olosuhteet näyttäwät waatiwan Yhdyswaltoja anastamaan tasawallan.

Hallitushuolet painawat.

Lontoosta ilmoitetaan, että presidentti Taft nähtäwästi on luopunut toiwosta tulla uudestaan walituksi. Eräälle naislähetystölle, joka käwi kutsumassa häntä juhlaan, joka pidetään wasta w. 1914, wastasi Taft, että silloin hän ei enää ole presidenttinä, waan maatilallaan Cincinnatissa.

Kun Wille keisaria yritettiin surmata . . ., ja miksi se muuttui.

Brysselistä ilmoitetaan, että kun keisariwierailu nyt on päättynyt, niin on saatu tietää, että keisari Wilhelmiä wiime torstaina uhkasi sangen suuri waara.

Torstaina aamulla saatiin nim. Brysselin kuninkl. linnassa kirje, jonka oli allekirjoittanut eräs aikamme waarallisimmista anarkisteista ja jossa ilmoitetaan, että koska ei kukaan wielä ollut uskaltanut murhata Saksan keisaria, niin aikoi kirjeen kirjoittaja itse heittää pommin majesteettia wastaan.

Kirjeen johdosta ryhdyttiin mitä suuremmoisiimpiin warowaisuustoimenpiteisiin, jotka myöskin johtiwat toiwottuun tulokseen, jollei koko juttu ollut ainoastaan karkeaa pilaa.

Kuitenkaan ei kysymyksessä olewaa anarkistia ole saatu kiinni, waikka hän lokakuusta lähtien on asunut Brysselissä.

— **Ei saa rauhaa mielelleen.** Persian shahi Muhamed Ali, joka wuoden ajan on oleskellut Odessassa, on matkustanut Europaan. Wenäläisissä samaten kuin ulkomaisissa diplomaattisissa piireissä ei panna miitään merkitystä matkalle, koska ei woi tulla kysymykseenkään, että shahi yrittäisi palata Persiaan.

Kirjallisuutta.

— **Tietosanakirja, wihot 41—46 ja 11:s nide.** Tietosanakirjan toisen osan wiimeistä edellinen nide ja sitä wastaawat wihot 41 - 44 owat ilmestyneet, joten kohdakkoin koko toinen osa on tilaajien käsissä. Pisimmistä kirjoituksista heräättäwät huomiota kirjoitus Jaakko Fosmanista (Allan Serlachius), Forssa (K. Soikkeli), Fotogeeniset eliöt (J. J. Liro), Fourier (J. Forsman), Frankkilaiset (G. Rein), Franklin (K. Blomstedt), Fredrik nimiset hallitsijat (A. Wilskman), Fryxell (E. G. Palmén), Funktsioni, Funktsioniteoria (J. Lindeberg), Fysiikka (H. Kosktnen), Gadolinsuku (U. Saxén, Edward Hjelt), Galilei (U. Saxén), Gallén-Kallela (F. J. Lindström), Galwanismi (U Saxén), Geijer (Th. Rein), Geologia ja Geologiset muodostumat (P. Eskola), Henry George (J. Forsman), Germaanit (K. Grotenfelt).

Paitsi lukuisia testikuwia seuraa liitetnä kaksisiwuinen Fär-saaret ja Islanti, Hampuri (2 siwua) sekä Etelä-Afrikan luonnonopillinen kartta.

Wihot 45 – 46, jotka edustawat toisen osan wiimeisen niteen ensi puoliskoa, sisältäwät pisimpinä kirjoituksinaan: Gezeliusten elämäkerrat (Jaakko Gummerus), Gilgames-eepos (K. Tallqwist), Gladstone (J. Forsman), Gluck (J. Krohn), Goethe (K. S. Laurila), Gogol (J. J. Mikkola), Goottilainen tyyli (Usko Nyström).

Liitekuwina seuraawat Euroopan luonnonopillinen kartta ja kaksisiwuinen Gallén-Kallelan taidetta esittäwä kuwasarja.

Taidetta.

Erik 14:sta.

Maaseututeatterin näyttämöllä tulkitaan tänä iltana ensimäisen kerran ruotsalaisen suurkirjailijan August Strindbergin historiallinen näytelmä „Erik 14:sta". Se ansaitsee huomiotamme, sillä siinä esittää Strindberg 1600-luwun ylimyselämää, jonka ohessa hän antaa muutamia sattuwia sanoja koko sille kuninkuusloiston ihailulle, joka ruotsin kansalle on niin ominaista. Näytelmässä on 7-kuwaelmaa. Kappaleen suomennoksen on tehnyt maaseututeatterin johtaja E. Kiwijärwi.

Suurten näyttämökustannusten wuoksi owat lippujen hinnat koroitetut, mutta siitä huolimatta on riennettäwä teatteriin, sillä siellä on sekä silmän että korwan rawintoa.

Wielä kerran: „Erik 14:sta" katsomaan!

Puolueriennot.

— **Wiipurin työwäenyhdistyksen kokouksessa** wiime sunnuntaina päätettiin m. m. myöntää kaupungin sos. dem. kunnallisjärjestölle 150 mk. waalihommista aiheutuwien kulujen peittämiseksi. Walittiin työwäenopiston johtokuntaan paikkakunnalta pois muuttaneen O. H. Tapanisen tilalle E. Huttunen.

Keskusteltiin „Työ"-lehden yhteyteen aiotun kirjakaupan perustamisesta, jollaisen perustamista pidettiin sangen suotawana. Lähemmät toimenpiteet lankeawat tietysti asiasta hallinnolle.

Päätettiin tilata ensi wuodeksi lehdet ja aikakauskirjat yhdistyksen luku saliin ja kirjastoon.

Wielä keskusteltiin johtokunnan menettelystä kun se ei ollut kutsunut yhdistystä ottamaan osaa yhdistyksen erään kuolleen jäsenen hautajaissaattoon. Muutamat puhewuorojen käyttäjät wäittiwät johtokunnan menetelleen tässä tapauksessa puolueellisesti ja moitittawasti. Toiselta puolen selitettiin että noin oli tapahtunut huomaamattomuudessa eikä millään tarkoituksella, joten moite on aiheeton. Kuitenkin selityksistä huolimatta päätti yhdistys muutaman äänen enemmistöllä antaa johtokunnalle paheksumislauseen menettelynsä johdosta.

— **Kiwennawan kunnan sos. dem. kunnallisjärjestön** kokous pidettiin Terijoen Työwäen y. talolla t. k. 6 p. Kokouksen puheenjohtajaksi walittiin A. Huttunen ja kirjuriksi H. Karhinen.

Edustajia kokouksen oliwat lähettäneet seuraawat järjestöt: J. Lifländer Rajajoki, A. Huttunen Raiwola, K. Pakarinen Karwola, J. Hämäläinen Kiwennapa, M. Taukkari Kuokkala, J. Kukko ja M. Lokinof Polwiselkä, A. Kiiski, M. Antikainen ja P. Marttinen Terijoki, joiden waltakirjat tarkastettua hywäksyttiin.

Tämän jälkeen hywäksyttiin kunnallistoimikunnan laatima työjärjestys kokoukselle.

Ensimäinen asia oli walitsia yhdistysten lukumäärästä ja kotipaikasta. Kokous päätti, että pysytettäisiin ennallaan. Toinen kysymys waaliagitatsionin järjestämisestä. Kokous päätti ottaa kuukauden ajaksi ennen waaleja agitaattorin ja tästä syntyneiden kulujen korwamiseksi määräsi 50 p:nin ylimääräisen kertaweron. Kokouksen jäseneltä ja samalla määräsi kokous, että puolueosastoilla wielä räystinä olewa 30 p:nin kertawero on yhdessä nyt päätetyn kertaweron kanssa lähetettäwä kunnallistoimikunnalle niin pian kuin suinkin, tai wiimeistään joulukuun 15 p:nä.

Sitten seurasi kunnallisjärjestön sääntöehdotus. Puolueosastoilta oli tullut warteen otettawia huomautuksia, näitä piiritoimikunnan laatimia sääntöjä wastaan. Samoin kokous keskustelussa käwi ilmi että ne oliwat ristiriidassa „puolueen järjestösääntöjen" kanssa, waan ajan wähyyden tähden ei ole woitu tehdä niihin perinpohjaisia muutos ehdotuksia joten kokous päätti ehdottaa piirikokoukselle ,että sääntöjen lopullinen hywäksyminen lykättäisiin Huhtikuulla 1911 pidettäwään piirikokoukseen.

Tämän jälkeen oli „päiwäjärjestyksessä" sos. dem. eduskunta ryhmän arwostelu. Kokoukselle kysymyksen alusti kunnollistoimikunnan puolesta toweri Mikko Wirkki, mainiten suostunta kysymyksestä muutamin sanoin ja kohdistaen alustuksensa pääasiassa ryhmän menettelyyn ylimääräisille waltiopäiwille annettujen Stolypinin lakitekeleiden suhteen, selostellen ryhmän wähemmistön ja enemmistön kantoja. Asiasta syntyi wilkas, osaksi kiiwaskin keskustelu. Tuotiin selwästi ilmi, että ryhmän on pysyttäwä irti porwareista. Woimakkaasti painostettiin sitä seikkaa, ettei ryssääkään wastaan saa ruweta rakentamaan keinotekoista porwarien kanssa yhteistä pohjaa. Moitittiin myös wähemmistöä siitä ,ettei alistunut eduskunnassa ryhmän enemmistön päätöksen alle. Pitkän keskustelun perästä ja kokouksessa julkilausuttujen mielipiteiden perusteella päätti kokous hywäksyä seuraawat ponnet:

1) että kunnallisjärjestön kokous paheksuu sos. dem. eduskunta ryhmän enemmistön menettelyä yleiswaltakunnallisissa lainsäädäntökysymyksissä ylimääräisillä waltiopäiwillä w. 1910 syystä, että ryhmän enemmistö tahtoen **keinotekoisesti aikaan** saada yksimielisen esiintymisen porwarien kanssa, esti sillä tawalla porwaripuolueita paljastamasta walhe perustuslaillisuuttaan ja samalla myös selwästi ilmi tuomasta sos. dem. omaa kantaa;

2) että sos. dem. eduskunta ryhmän on muistettawa Kotkan puoluekokouksessa tehtyjä päätöksiä pysymällä irti herroista selwällä luokkataistelun kannalla ja yhä woimakkaamman solitaarisuuden tunteen käytännössä toteuttamiseksi ryssän politiikasta taisteltawa Wenäjän wapaustaistelian kanssa;

3) että ryhmän on koitettawa esiintyä mahdollisimman ehjänä, waan yksimielisyydelle ei saa sentään uhrata sos. dem. selwää luokkataistelun katsanto kantaa.

Kolmatta pontta wastaan huomautettiin ,että jos se hywäksytään, niin silloin ei wähemmistön ryhmässä tarwitse koskaan alistua enemmistön päätöksien alle, waan tähän huomautukseen wastattiin, että ponsi ei ollenkaan edellytä sitä, ettei wähemmistön olisi alistuttawa, waan ponsi suo wahemmistölle tilaisuuden siinä tapauksessa, että ryhmän enemmistö olisi liiaksi jerroihin rakastunut ja alkaisi ajaa porwareille mieluisaan suuntaan asiat, esittää eduskunnassa selwä sos. dem. luokkataistelun katsantokanta. Äänestyksen kautta ponsi hywäksyttiin.

Tämän jälkeen oli wielä keskustelua sanomalehtien lewittämisestä. Kokous päätti, että yhdistyksien on walittawa wastuullaan, puolue lehtiä lewittämään asiamiehiä ja kirjeenwaihtajia, sekä walwottawa samalla, että asiamiehet tunnollisesti täyttäwät tehtäwänsä.

Puolue osastoille huomautetaan wielä, että jos agitaattoria tahdotte, niin muistakaa matsaa kerta ja wakinaiset werot täsmälleen.

o.

— **Nuijamaan** t. y:n kuukausikokous pidettin wiime sunnuntaina W. Lampilan talossa. Keskusteltiin josko talon rakennusta tehtäisiin walmiiksi wai jätettäisiinkö se siihen asemaan kuin se nyt on s. o. wesikatto päälle. Kokous oli sitä mieltä, että walmiiksi se nyt on saatawa yhtämenoon. Eli toisin: niin pitkälle on pyrittäwä walmistuksessa kuin rahat riittäwät.

Päätettiin sitten parista kolmesta wähemmän tärkeästä asiasta, jonka jälkeen toimitettiin puolue-äänestystä eduskunta-ehdokkaita warten. Ne, jotka eiwät olleet tilaisuudessa tällä kertaa „neljän pökön" wetoon, woiwat sen toimittaa tämän wiikon aikupäiwinä Lampilan puodissa käydessään, sillä tyhjät waalilistat jätetiin L:n huostaan. Muuten oli kokouksen saapunut osanottajia kohtalaisesti.

— **Parikkalan sos. dem. kunnallisjärjestön kokous** oli t. k. 6 p:nä Parikkalan työw. yhd. talolla. **Kokouksessa m. m. keskusteltiin ja päätettiin seuraawista asioista:**

Kokoukselle puheenjohtajaksi walittiin kokouksenawaaja Pekka Baldan ja sihteeriksi E. Hämäläinen, jonka jälkeen luettiin kokoukselle sääntöehdotus kunnallisjärjestöille. Sääntöjen johdosta syntyneessä keskustelussa tuliin siihen tulokseen, että sääntöehdotus ei kaipaa mitään muutoksia, joten se hywäksyttiin sellaisenaan. Kunnallistoimikunnan menot[illegible] weroitus päätettiin pyytää 5 p. kertaa kaudella jäseneltä ja puolawero myöskin entiseltään 15 p. kuukaudelta, jotka päätökset liitettiin työtehtä sääntöehdotuksessa sitä warten aiotuksi jätettyihin paikoihin.

Agitaatioonikysymyksestä keskusteltaessa [illegible] jellainen päätös, että kantaan ollaisan puhuja joulukuun ajaksi, waaliliikoisia warten. Waran agitaattorikustannuksiksi päätettiin ottaa siten, etä weroteteaan jäseniltä tätä warten kerta kaikaan 50 p:ä jäseneltä, ja jollei tästä kertaa [illegible] sama riitä, niin täytetään agitaatorikustannukset sitä warten pidettyjen tilaisuuksien tuloilla.

Seuraasi piirikokouksen edustajan ehdotamisen. Ehdokkaiksi edustajalle annettiin m. m. seuraawia: [illegible] järjestöjen [illegible] „Työ"[illegible]. Kokous oli tarpeellisena ehdotetun kysymyksen kuitenkin [illegible] „Työ[illegible]". Asiasta jä[illegible] päätöksen [illegible] seuraawaan kokoukseen.

Waltti.

— **Hämeen työwäki sos. dem. ryhmän menettelystä.** Hämeen pohjoisen waalipiirin piirikokouksessa äänestyksellä päätettiin antaa edustajille wapaat käden wastaisuudessa suostuntakysymyksessä.

Muuten ryhmän menettelystä hywäksyi kokous seuraawaa:

Hämeen läänin pohjoisen waalipiirin sos. dem. piirikokous arwostelessaan sos. dem. Eduskuntaryhmän menettelyä wuoden 1910 wakinaisilla sekä ylimääräisillä waltiopäiwillä, katsoo Eduskuntaryhmän yleensä koettaneen menetellä parhaan kykynsä mukaan sos. dem. walitsijain mielipiteiden esittämiseksi, samalla kuin lisääntywän eduskuntakokemuksen kautta on ollut huomattawissa puolueemme edustuksen tulewan yhä tyydyttäwämmäksi.

Mitä erikoisesti tulee eduskunnassa esilläoleihin waltiollista asemaamme koskewiin kysymyksiin, jotka olosuhteiden pakosta owat muodostuneet hajotetun eduskunnan tärkeimmiksi, lausuu piirikokous käsityksenään, että wiime talwen wakinaisilla waltiopäiwillä n. s. yleiswaltakunnallisen lain ollessa käsiteltäwänä eduskuntaryhmäämme on johtanut se hywäksyttäwä tarkoitusperä, että saataisiin lopputulokseksi sosialidemokratialle mahdollisimman edullinen eduskunnan päätös.

Hajotetuilla ylimääräisillä waltiopäiwillä noudatetusta sos. dem. eduskuntaryhmän menettelystä lausuu kokous:

Koska sos. dem. eduskuntaryhmän menettely ylimääräisillä waltiopäiwillä esilläolleitten waltiollisten kysymysten yhteydessä oli täysin sopusoinnussa puolueen hywäksymien menettelytapojen kanssa, oli määriteltu ryhmän itsenäisen harkinnan perusteella eikä sisältänyt mitään luokkataistelun wastaista tai muuta sellaista, joka on ristiriidassa sos. dem. periaatteiden kanssa, ja koska tämä menettely sai aikaan sen, että Suomen kansan taholta tuli lausuttuksi asianmukainen ja pontewa wastaus Wenäjän sortowallan pyhteisiin, niin Hämeen läänin pohjoisen waalipiirin sos. dem. piirikokous lausuu hywäksywänsä sos. dem. eduskuntaryhmän menettelyn.

Samalla kun piirikokous täten ilmaisee hywäksywänsä eduskuntaryhmän menettelyn waltiollisissa ja taloudellisissa lainsäädäntökysymyksissä, ei siltä ole jäänyt huomaamatta, että eduskuntaryhmme sellaisessa käytännöllisessä kysymyksessä kuin puhemiesten waaleissa ei ole noudattanut laajoissa walitsijapiireissä, erinäisissä piirikokouksissa sekä puoluekokouksessakin esitettyä ajatusta, ettei n. s. tyhjiä lippuja olisi käytettäwä ja lausuu kokous tämän johdosta käsityksenään ,etei tämä tyhjälippujärjestelmä wastaisuudessa saisi uudistua, waan käytettäköön silloin, kun ei johonkin äänestykseen katsota woitawan ottaa osaa, äänestyksestä pidättäytymistä, joka on agitatorisestikin waikuttawampi kuin n. s. tyhjät liput, Hämeen läänin pohj. waalipiirin sos. dem. edustajain suhtautumisesta eduskuntatyöhön ei kokouksella ole ollut wakawampaa muistutettawaa muita kuin Aleksi Halosta wastaan, jonka menettelypiirikokouksen mielestä ei kaikissa kysymyksissä ole ollut hywäksyttäwää.

Helposti kaupaksi käyville
KANSANVALISTUSSEURAN KALENTERILLE 1911 ja TIETOKALENTERILLE 1911
otetaan innokkaita asiamiehiä kaikkialle, missä niitä ei ennalta ole.
Kansanwalistusseuran Kalenteri on 30 ilmestymisvuotenaan kohonnut kaikkien kalenterien ja joulualpumien kuninkaaksi vanhimpana, laajimpana, monipuolisimpana ja sisällysrikkaimpana perhekalenterina. Leviää joka joulu kymmeniintuhansiin Suomen koteihin.
Kansanwalistusseuran Tietokalenteri taas on loppumato tietolähde kansalais- ja koti-elämässä. Sisällyksensä tavattomaan monipuolisuuteen, tietojensa runsauteen ja arvoonsa nähden on Tietokalenteri kaliaan ehdottomasti korvaamaton teos okaiselle.
Pyytäkää tilauslistoja ja asiamiesohjeita
KANSANVALISTUSSEURALTA, Helsinki, Eerikink. 3.

Tolset yleiset
KIRJALLISUUSARPAJAISET
vapaan kansanwalistustyön tukemiseksi ovat nyt alkaneet. Voittoina ar okkaita tietokirjoja, suuria koruteoksia, taiteellisia kuvatauluja, suuria seinäkarttoja y. m 580 eri laatua Päävoittoina 2 taidemaalausta (750 mk.), 2 taikalyhtyä kuwineen (400 mk.), 2 kirjakaappia (300 mk.), 2 Tietosanakirjaa (360 mk.), 3 Omaa Maata (240 mk.), 10 Europpa-loistoteosta (560 mk.), 17 suurempaa (200 – 50 mk.) kirjastoa y. m. Arwan hinta 25 pennilä, silti joka 3:s voitto.
Arpoja myyvät kirjakaupat, kustantajien maasentuasiamiehet, kirjastojenhoitajat y. m. Arpoja saa myös lähettämällä vastaavan rahamäärän (25 p. arpaa kohti) suoraan Kansanwalistusseuran toimistoon, jonne myös tarmokkaat arpojenmyyjät voivat ilmottautua
Pyytäkää painettua voittojenluetteloa
KANSANVALISTUSSEURALTA, Helsinki, Eerikink. 3.

Työwäen Kalenteria
v. 1911
on saatawana
„Työn" kirjakaupasta.
Asiamiehille myönnetään alennus.

Maaseutukirjeet.

Toikkalasta.

Järkkymättömät luonnonlait ne owat täällä, kuten muuallakin, wielä woimassa. Ihmiset syntywät, naiwat ja kuolewat, sanotaan muistaakseni siinä suuressa kirjassa, ja se pitää täälläkin loistawasti kutinsa. Eikä ainoastaan ihmiset, waan kaikki „joissa henki on" owat sen lain alaisia.

Eräässä raittiusseurassa oli täällä kylämme perukoilla henkeä jonkunwerran sen syntyisiä. Mutta kowien koetelemusten alaiseksi joutui lapiparka kohta, hiukan wain ennätti aatteensa eduksi toimia, kuin kuolo tapasi. Ja nyt se on kuollut ihan tarkkaan, sekä asianmukaisilla menoilla kuopattu. Sääli moista kohtaloa. Työalaa olisi ollut niin paljon — ja kuolla piti.

Lewätköön rauhassa! Sen suhteen olisi kyllä ylösnousemus toiwottawaa.

Muista seuroista puhuakseni saatan wakuuttaa, että jälelläolewat owat kyllä sitkeähenkisiä. Niiden suhteen ei siis ole kuolonwaaraa olemassa. Pelastusarmeija lepää päiwällä, tapeelee illalla ja sabbattina, erittäin. Jäseniä siinä joku ainoastaan, mutta sisua niillä sitä enemmän. Eläinsuojelusyhdistys on hengissä myöskin. Monet sitä tosin epäilewät kuolleeksi, mutta minä wakuutan sen wähintäin markkinoiksi taasen wirkoowan. Kokemuksen perusteella nähkääs. Kunhan wain piiskat taasen wiheltäwät ja kaikenmaailman huijarit ilmestymät konineen kaduille ja kujille, silloin on heräämisen hetki tälle seuralle läsnä.

Sitten on wielä moniaita seuroja täällä. Palokunta pitää „aatteestaan„ perin tiukasti kiinni, toiminta on lujaa ja kauas kuuluwaa. Aineellisen pohjan ollessa hywä on helppo rynnistää, ohjelman ollessa kowin wäljän, on helppo toimia. Näytelmäseuran toiminta on siinä huomattawinta, paha waan, että se katsoo asiakseen „ferweerata" täkäläiselle, yleisölle, jokseenkin porwarillista maailmankatsomusta ihannoiwia kappaleita. Siinä epäkohta, joka mielestäni olisi ensi tilaisia korjattawa, syystä että sana „yleisö" täällä ehdottomasti merkitsee työwäkeä.

Työwäenyhdistys on paljon enemmän tässä suhteessa tehnyt. Se on walikoinut esitettäwät kappaleet, joten joukossa on ollut aiwan puhdaswerisiäkin. Nykyään on tietenkin mahdotonta, kun näytelmäkirjallisuutemme on perin työwäelle sopiwista kappaleista köyhää, kauttaaltaan pitää ohjelma puhtaana. Mutta

suurimmat ylistyshymnit porwarilliselle järjestelmälle owat kuitenkin jääneet sen näyttämöltä esittämättä. Ja tätä juuri ei woi palokunnan näyttämöstä sanoa.

Kunpa waan täkäläinen työwäestö ottaisi ja oikein hartiawoimalla tukeakseen omaa walistusahjoaan! Saataisi siellä silloin totisesti paljon aikaan! Jäseniksi siis kaikki, jotka eiwät sitä wielä ole — ja näyttänö kuten muinakin iltoina tupa niin täyteen, että seinähirret pullistuwat!

*

Tätä kirjottaessani olen sangen hywällä päällä. Käytänpä siis tilaisuutta käsitelläkseni täkäläisen poliisilaitoksen johtoa, sekä muutakin siihen johtoon kuuluwaa. Mutta, kysynet lukijani, täytyykö sitä tehdessä nyt olla niin „hywällä päällä?"

Kyllä, wastaan minä. Jos pahalla päällä ollessani siitä kirjottaisin, olisi melkein warmaa että joutuisin „ieswastaukseen". Ja „warojen puutteessa" joutuisin linnaan — ja olisiko se sitten hauskaa! Ei laintkaan ainakaan minusta.

Ja asiaan sitten.

Kaikkien niiden kauhuna, jotka Talitkalan poliisiputkaan aina jolloinkin pitäwät tapanaan joutua, owat siellä putkassa asustawat „hyönteiset". Niitä kuuluu olewan niin runsaasti, kärmeestä lähtien aina pienimpään werenimijään, että niiden luku punnitessa tilawuusmitta, esim. perunakaupassa käytettäwä wiisilitranen, olisi tarpeen. Näin ollen on ainakin minusta suuri ihme, että ne höwieraat putkasta päästyään owat wielä täysilukuisissa luissa kulkewia ihmisiä. Eikö teistäkin se ole ihmetystä?

Kenen se on syy? Johdon tietenkin. Ja sitä johtoa wastaan puistellaan nyrkkiä aika runsaasti.

Sitten sattuu, että johdon, jolla on puolison sa kuten muillakin ihmisillä, waikka ei olekaan siihen yhdistyksen yhdistystapaa käytetty, se toinen puolisko joutuu siihen putkaan. Poliisit sen sinne jostain pahasta kyöräämät. Nyt, arwellaan, tulee se lutikkalinna tarkoin puhdistetuksi.

Waan „niettua" se on. Se parempi puolisko johtoa istuu putkassa ja syöttää luteita, mutta joko ei se toinen puolisko, wälitä, taikka ei tiedä sen toisen tuskista. Ja waikka tempputu uudistuukin, ei parannusta waan ota kuuluakseen. Paatunut se on sen johdon wirallinen puolisko, sanowat ihmiset, kun ei sitä liikuta edes toisen, wirattoman puoliskonsa tuskat, waikka se kirjan jälkeen pitäisi olla „lihaa hänen lihastaan, ja luuta hänen luustaan!"

Mutta sitten lewiää eräänä päiwänä tieto, että nyt mahtaa tulla parannus. Kautta rantain on saatu tietää, että "wirallinen" puoli on ollut oikein kaupungin ensipiirin putkassa yötä, tietenkin tutkimassa kuinka syöpäläiskysymys on siellä päin ratkaistu ja järjestetty. Mutta parannusta ei kuulu nytkään, ja silloin muutamat tietäwät wäittää, ettei se senwuoksi siellä ollutkaan, waan „erehdyksestä" joltain hotellimatkalta oli sinne eksynyt. Oli miten oli — ne syöpäläiset owat tässä pääasiana.

Niin, ystäwät. Kaikki muu on anteeksiannettawaa, mutta ellei se ihmisten lutikoilla ja muilla pikkupiruilla syöttäminen lakkaa, silloin täytyy „pitää päälle" siksi että lakkaa. Ja todentotta — minä en tahtoisi olla niitä, jotka walkonauhan huimaawilla siweellisyystasolla tahtowat kompuroiten kulettawaksi. Ihmisiä joki olemme kaikki. Mutta ne lutikat . . .

Walituksia on kuulunut myöskin „wieraiden", sekä talonmiestenkin epätasaisesta kohtelusta. Jos näihin wielä tulisi parannusta, niin alkaisipa kaikki olla taasen „hollillaan". Toiwokaamme sitä.

*

Kieroja meininkejä meitä köyhiä kohtaan näkyy niillä jumalisilla ja jumalattomilla papeilla ja porhoilla olewan, jotka ihan tosissaan meitä „ja ettawaksi" eri seurakuntiin puuhaawat. Ne ponnistawat juur julmasti nyt kaikilla woimillaan, kaikilla keinoillaan ja tempuillaan, saadakseen sen puuhansa onnelliseen loppuun ajetuksi. Mitä on tästä sanottawa. Ei muuta, kuin että kaikki köyhät myös sotajalalle jakoherroja wastaan, oli ne sitten pappeja, piispoja tai suurpöpöjä muita. Eikä tässä tällätertaa enää auttane muu, kuin „polwet rinnalle ja peukalot silmiin!"

Sillä tällä puuhalla jos millään, owat tuhoisat seuraukset työwäestölle, jos se nim. pääsee toteutumaan. Menoja, huimaawia, menoja waan se jako tuottaisi. Hyötyä ei mitään meille, mutta kyllä riistäjillemme. Me saisimme rakentaa ne uudet kirkot ja pappilat, me saisimme kustantaa paljon muutakin ja ylläpitää koko sen kirjawan uuden wirkamiehistön, rowaseista aina lautamiesten apulaisiin saakka, joka jaon tapahduttua käwisi „tarpeelliseksi!" Meillekö — ei waan riistäjillemme. Wai eikö meillä ole wielä kirkkoja tarpeeksi, poliiseja, tuomareita ja muita arwonherroja tarpeeksi — ja maksuja enemmänkin kuin tarpeeksi?

On niitä. Köyhille pahansuoista herrasaiwoista on koko jakopuuha lähtenyt. Papit ja muut suuruudet owat sitä ajamassa. Työwäestö — meidän on tehtäwä kaikkemme, saadaksemme tällaisen esikaupunkikysymyksen ratkaisun raukeamaan omaan mahdottomuuteensa! Kaikki joukolla niihin kokouksiin, joita tämän wuoksi tulee toimeenpantawaksi. Torkkuminen tässä asiassa, olisi rikos itseämme sekä jälkeentulewiamme wastaan!

Aija.

Uudenkirkon Harju.

Kyllähän täältä Harjusta olisi wähän yhtä ja toista kirjoittamista, mutta harwoin täältä näkyy kirjoituksia „Työn" palstoilla, ja se ei ole ihmeksän kun ei kylään tule edes tätä „Työ" lehteä tuskin sanottawiksikaan. Sen lienee aiheuttanut rahan niukkuus loppuwuodesta towereihenkin, kun owat jättäneet tilauksensa uudistamatta, waan olisiko nyt jokaisen welwollisuus tilata sanomalehti wielä wiimeiseksi kuukaudeksi tällä wuodella ja ajoissa uudistettawa tulewaksi wuodeksikin, sillä eihän köyhänkään pitäisi jättää omaa asiatansa niin weltoksi että jättää tärkeimmän tehtäwänsä laatimin, kun esim. oman sanomalehden tilaaminen on. Mutta mitä tulee [illegible] sanomalehti kirjoittaisi[illegible], niin niitä löytyisi Harjus[illegible] kyllä kun waan olisi halua ja innostusta. Jätän nyt tällä kertaa siksen näitä sepustukset ja poikkean toiseen tärkeämpään kysymykseen, joka on Harjulaisille perin tärkeä ja jota ei saisi jättää siksen missään tapauksessa, ja se on kansakoulu. Harjun kylläläiset sen tulewat saamaan, siihen minä olen hyn warma, jos waan itse sitä rupeatsiwat waatimaan. Harju kuuluu tällä kertaa Kanneljärwen kansakouluptiriin johon on matkaa Harjusta noin wiisi kilometriä jopa kuusikin, ja Kanneljärwellä on itsestään kouluikäisiä lapsia siksi paljon, että on perin tarpeellista suurentaa Kanneljärwen koulu ja warustaa kolmannella opettajalla, jos ei nim. Harjuun rakenneta eri koulua.

Tästä asiasta oli tänä syksynä kokous Kanneljärwellä, jossa päätettiin, että lisätään koulua joka päätös siten wietiin kuntakokoukselle päätettäwäksi. Kuntakokous lokak. 31 pnä jätti asian taas siksen kunnes harjulaiset ottaisiwat luettelon kouluikäisistä lapsistaan pappilassa. Ja jos niitä löytyy kaksikymmentäkuusi 9—14 wuoden wanhoja, niin silloin rakennetaan Harjuun koulu eikä lisätä Kanneljärwen koulua. Pitäkäpä nyt haoli harjuloiset, että hankitte luettelot jotta saataisiin tännekin kansakoulu.

W — ko.

Reisujuttuja.

Wiimeksuun kuluessa owat Wiipurin l. it. piirin luennoitsijat O. W. Karwonen ja Jussi Raitio käyneet yht. 16 yhdistyksessä nim: Antrean kirkonkylän, Antrean aseman, Jääsken, Ensonsa, Linnankosken, Wuoksen niskan, Ruokolahden Puntolan, Rautjärwen Purnujärwen, Immolan sahan, Imatran Tainionkosken, Joutsenon Honkalahden, Hannilan, Kawantsaaren, Sairalan ja Kirwun kirkonkylän työwäenyhdistyksissä, ja on näissä kuulijoita yht. ollut noin 2,300.

Enin kuulijoita on ollut Honkalahden, Tainionkosken ja Immolan sahan sekä „Kuhnijain waltakunnan" yhdistyksessä ja wähin, wallan naurettawa määrä Wuoksenniskalla, Purnujärwellä ja Puntolassa. Näissä se kuitenkin on johtunut etupäässä paikkakunnan asukasluwun pienuudesta; ei huolimattomuudesta kuten esim. wäkirikkaassa Ensossa, jossa warsinkin naisia ei ole ollut kuin nimeksi.

Allekirjoittaneelle kerrottiin Ensossa, että siellä on paljon wanhoja piikoja. Kun siellä myös on paljon awiokelpoisia nuoria poikamiehiä, niin jouduin hieman noin niinkun ymmälle siitä, miks'ei pojat Enson tytöistä wälitä. Nyt ymmärrän syyn. Enson tytöt eiwät käy luennoilla, waan tanssissa, eiwät seuraa yhdistyksen toimintaa edes kuulumalla sen jäseneksi, waan ilakoiwat iltansa, juoruilewat naapuristaan ja owat edistysriennoille kylmiä. Näin pysywät he onnettoman tyhminä ja kykene mättöminä muuhun kuin siihen yhteen asiaan. Sellaisista tosiaan ei nykyaikainen nuorimies huolikaan, en ainakaan minä. Ja mikäli kuulin, niin Enson pojat jo ymmärtäwät tyhmän ja wiisaan wälisen eron ja naiwatkin siis muualta. Näin jäämät Enson tytöt naimatta. No syyttäkööt itseään. — Jos Enson tytöt ymmärtäisiwät kehittää itsestään tietorikkaita ja kywykkäitä opettelemalla kirjoittamaan, puhumaan, näyttelemään, laulamaan, ja muuten olisiwat käytännöllisiä, niin ympäri Suomen saapuisi heille kosijoita kuten rikkaille talontytöille ennenwanhaan. Nyt he tämän sijasta saawat jäädä wanhoiksi piijoiksi, wastuksiksi pojille, sillä ne eiwät heistä paljonkaan wälitä. Eikö asiat ole niin, Enson pojat?

Aineina luentokursseilla on ollut materialistinen historiankäsitys, ammattiyhdistysliike ja sosialismin historia ja -teoria. Aikomus on myös ollut luennoida talousopista, mutta se on jätetty syrjään siitä syystä, että se, samoin kuin teoriakin on aine, joka ei innosta kuulijoita yhtä paljon kuin muut aineet. Sitäpaitsi waatii warsinkin teorialuennot kuulijoiltaan jo jonkinwertaisia talousopillisia tietoja. Kun näitä warsinkin maapaikoissa ei ole ollenkaan, on sangen luonnollista, ettei parhaimkaan esitys hyödytä yhtikään mitään. Tämän ymmärtäen owatkin jotkut yhdistykset waatineet teorialuennot syrjäytettäwäksi.

Piiritoimikunta tuskin tekisi muuta kuin oikein siinä, jos julkaisisi luentosuunnitelman kerran wiikossa „Työ"- ja „Rajawahti"-lehdissä. Kokemuksesta on tultu huomaamaan, että wäestö luentopäiwät helposti unhoittaa, joten pitempimatkaiset eiwät monestikaan tiedä luennoista muuta kuin korkeintaan sen, että ne pidetään. Milloin ne pidetään, siitä ei useinkaan olla warmoja, sillä suun nitelma päiwänmäärineen on jo aikoja ehtinyt unehtua mielistä. — Ehkä piirisihteeri ottaa tämän ystäwällisen huomioonsa.

Järjestöille pyydän niinikään ystäwällisesti huomauttaa, että koettaisiwat saada paljon kuulijoita luentoihin, ja että warustaisiwat mahdollisimman suuren kokoushuoneen. Wastapalwelukseksi lupaawat luennoitsijat entistä innostuneemmin ja perinpohjaisemmin luennoida. Suuri huone ja paljon kuulijoita, kas se innostaa puhujaa, huomaawat olewansa terwetulleita.

Ruokolahden Puntolan pojille sanon: narratkaa niitä suloisia olentoja (naisia) yhdistykseen, jotta pääsette alkamaan näyttelemään. Jolleiwat muuten tule, niin luwatkaa meinä tihloihin. Se tepsii.

Hannilaiset. Hämittäkä [illegible] wiin[illegible] yhtoon ne [illegible]rorarit! Nuo häwyttömät kehtasiwat myydä tawaraansa minunkin kuulleni. Kumma kun eiwät minulle tarjonneet. Käi pelkäsiwät joutuwansa kiikkiin.

Kawantsaarella on kummallista wäkeä. Heillä on iso työwäentalo, suuri kuin Härmän kirkko, josta maine, samoin kuin pakkakuntalaisten ahkerasta toiminnasta, on lewinnyt aina Ameriikkaan asti. Nyt nämä mainehikkaat ahertajat owat niin laiskoja, etta uhkaa koko yhdistys nukahtaa jäsenten laiskuuden takia. Kuinka se sopii yhteen kawantsaarelaisten kuulun maineen kanssa? Ainakaan minä en ymmärrä koko salaisuutta. Jos tulee kysymykseen jonkin toimen wastaanottaminen, niin nämä kywykkäät saarelaiset eiwät siihen suostu. Eihän Romponen yksinään jaksa taloa ylläpitää. Jokainen yhdistyksen jäsen luottaa talon wahtimestariin kuin pukki suuriin sarwiinsa. Kyllä sillä tawalla maine ja talokin on pian mennyt.

Sairalan pojat ne lyöwät taloa kokoon tawalla, josta humu kuuluu aina Kirwun kirkolle saakka. Eiköhän tuo kirkonkyläläisiä hieman harmita? Luultawasti. Mutta kuhnikaa kirkonkyläläiset ensin ja sitten terweinä näyttäkää sairalalaisille, mistä Taawetti olutta osti.

Kilpeenjoelta.

Meidän paikkakuntamme kuulumisia näkyy hywin harwoin lehden palstoilla, waikka täältä olisi tuon tuostakin kirjottamisen aihetta. Siihen lienee syynä paikkakuntamme puolueto wereiden wälittämättömyys kuulumisten kirjoittamisessa. Kowasti owat paikkakuntamme porwareita hännystelewat „talonpoikaispapit" innostuneet siitä Wiipurin maaseurakunnan jaosta, koska pitäwät juttuja keskenään ja kuwailewat sitä onnea ja siunausta, joka tästä seurakunnanjaosta olisi tuleksena, sekä sitä yhtyyttä, joka täällä wallitseisi sitten kun saataisiin se kirkkokin lähemmäksi, jonka kaukana sijaitsemista yhimmät seurakunnan jakoa puoltawat ainekset selittäwät aiheeksi hommaansa. Matka kirkolle lienee kin noin 2:ksi ja puoli penik. niin onhan luonnollista, että ei kaikkiin sielun tuskiin ja tunnon waiwoihin ole tilaisuutta mennä niin etäällä sijaitsewasta „herranhuoneesta" lohdutusta hakemaan sitä janoowille sieluille ja tunnoille. Siis näin ollen olisi „pappojen" mielestä tarpeen waatima saada lähemmäksi uusi „lammashuone" ja uusia paimenia etsimään ja rawitsemaan uusissa aatteissa harhaan waeltawaa lammaslaumaa. Mutta minun mielestäni olisi oikein tosi-kristillistä tehdä niin kun „sanassa" sanotaan että: „Mene kammiohosi, ja sulje owesi, ja rukoile sinun isääsi joka on salaisuudessa, ja sinun isäsi joka salaisuudessa näkee, maksaa sinulle julkisesti". Jos näin teette niin säästyy nekin warat ja waiwat jotka uutta lammashuonetta rakentaessa ja wanhoihin waeltaessa täytyisi uhrata.

Toisena syynä hommaansa selittäwät „papat", suurien werotaakkojen, etenkin kunnallisweron yhä wain kohoamistaan kohoamisen, joka „pappojen" mielestä johtuu laitakaupunkien köyhässä ja kurjassa asemassa olewien työläisten suuresta lukumäärästä, ja jotka nimittäin nauttiwat kunnan apua eiwätkä koskaan sinne maksa waan eläwät ja lihawat „pappojen" waroilla ja kustannuksilla, ja tästä kaikesta pääsisi „pappojen" mielestä tuolla seurakunnan jaolla, joka päästäisi helpoitukseen huokauksen heidän rinnastaan ja kädet ristissä saisiwat huokaista „pääs' tuskat' ahtahasta".

„Papat" luulewat kai tulewan halwemmaksi uuden „lammashuoneen" y. m. seurakuntaan kuuluwain rakennusten kustantamisen, kirkkoherrojen, pappien sekä suuren joukon muiden wirkamiehien elättämisen ja palkkaamisen, kun laitakaupunkien köyhien työläisten nälkäkuolemasta pelastamisen. Mutta onhan luonnollista että porwarit hommaawat sitä mistä on heille ja heidän lempilapsillensa hyötyä sillä awautuisihan uudessa seurakunnassa joillekin porwasilliselle kansan pimittäjille runsaspalkkaisia wirkoja sekä toimia. Eiköhän „papat" siitenkin olisi kristillisempää menetellä tawaroittensa kanssa niin että siitä olisi tarwitsewallekin jakamista sillä muistakaa, että: „minkä te teitte yhdelle näistä wähimmistä minun weljistäni, sen te teitte minulle".

Paikkakuntamme seurakunnan jakoa wastustawille ainekseille lausun kehoituksen toimimaan niin paljon kun suinkin on mahdollista siihen suuntaan että koko hommasta ei tulisi munia eikä poikasia, sillä tiedämmehän että työtä tekewä wäestöhön nämä kaikki saa hiellänsä kustantaa. Siis, jokainen joka tuntee welwollisuudensa puolustaa omaa asemaansa pitäkön silmänsä ja korwansa auki ja ottaa tietoonsa seurakunnan jakoa koskewat kokoukset, sekä saapumaan niihin lausumaan mielipiteensä, niin salassa kun niitä pidettäneekin wastustawilta aineksilta!

*

Työwäen-yhdistyksemme toiminnasta ei ole näkynyt pitkään aikaan lehdessä mitään, waikka täällä touhusta ollaan kuten seuraawastakin näkyy. Tässä tuonnottain kutsui yhdistyksemme puheenjohtaja (kokoonkutsuja) yhdistyksemme ja nuorisoseuran johtokunnan kokoon yhteiseen kokoukseen keskustelemaan sekä päätämään yhteisen talon korjaustöitä, kuten uusien kuliisien hankkimisesta, ja kuliisille, ynnä muille näyttämöwälineille säilytyshuoneen rakentamisesta. Ja harwinaista kyllä saapuikin kokoukseen nuorisoseuran jäseniäkin niin paljon että saatiin päätetyksi edellä kerrotut korjaustyöt pantawaksi toimeen, sekä walittiin 8:san henkinen toimikunta 4:jä kummastakin seurasta, asioita ajamaan ja rakennussuunnitelmia laatimaan, sillä kehoituksella että toimikunta koettaisi jouduttaa työt walmiiksi mitä pikemmin. Nyt on tämä toimikunta pitänyt yhden kokouksen ja nuorisoseuralaiset owat siellä selittäneet, ei woiwansa lausua koko hommasta mitään. Eiwät kai olleet wielä ehtineet miettiä, joten heille täytynee antaa miettimisen aikaa, koska ei toista kokousta ole wielä pidetty, eikä mihinkään hommaan rakennustöissä ryhdytty. Nuorisoseuralaiset owat hiljaa kun hiiret, eiwätkä hiisku koko asiasta mitään. Miettiwät kai että miten pääsisi eroon koko yhteisistä hommista, kuten ennenkin, sekä heittäkä kaikki yhdistyksen niskoille ja luottaa siihen kun pukki suurin sarwiinsa. Ja wähän heistä lienee toiwomisen waraa, sillä porwarit yleensä eläwät työläisten kustannuksella, niin miksikäs tämä seura ei sitä tekisi, koska se kerran on niistä aineksista koottu ja kyhätty. Waikka ei monikaan heistä ole paremmassa taloudellisessa asemassa kun työläiset, mutta owathan olewinaan wähän enämmän kun paljas wesi.

„Tolari".

Suurperolta.

Kun Suurperollakin tuli tunnetuksi s. t. pitäjän jakohomma niin kokoontui yläkunta w. k. 30 p. lausumaan mielipiteensä, tätä herrojen manttaaliporhojen ja pappien laatimaa humpuukia wastaan. Kokous, joka oli ewästettynä noin 150 hengellä, päätti yksimielisesti joka tapauksessa wastustaa niitä sanottujen manttaaliporhojen katalia aikomuksia. Perolla ei löytynyt yhtäkään kannattajaa, joka osottaa, että perolaiset eiwät, tarkasti manttaaliporhojen pillin mukaan waikka jo pari wiikkoa ennen kämi pari Säätiön pohua kalastusmatkoilla katsuen suullisesti koolle kyläläisiä ukkoja ja koettaen agiteerata puolestaan waan ei nyttäsyt, kostapa kyläläiset Manniikkalassa pidettäwään jakokoukseen 3 edustajaa lausumaan julkisesti kyläläisten mielipiteen. Kokouksessa kämimi miten katalilla aikomuksilla owat pöjämme pomot koettawat wiedä seurakunnan jakohommaa eteenpäin. Siitä on selwänä todisteena jakotoimikunnan mainituissa kokouksessa lukemasta pöytäkirjasta tehty heinäkuun 3 p. 1910 päätös, jossa mainittiin, että Suurperon, Manniikkalan, Saarelan ja Näätälän kansakouluptiirit owat yksimielisesti päätäneet kannattaa seurakunnan jakoa. Waan minä tämän kirjottaja wakuutan, ettei Suurperon piiri, ole heinäkuussa pidetyssä kokouksesta tietänyt ei niin mitään joten jätän lukijain arwosteltawaksi, mistä owat saaneet yksimielisen kannatuksen, wai onko J. Malkin, tonka sanottiin kuuluwan jakotoimikuntaan woinut yksilöä ilman kyläläisten tietämättä kannattawaa lausuntoa antaa. Jos niin on käynyt, niin se osottaa miten hätäpäinen toimikunta on kun ei ymmärrä, että yksiö on yksiö eikä mitään Suurperon kansakouluptiiri. Tästä käy ilmi ettei waltta keinoa millä saataisi pitäjä jaetuksi pienin kirkkokuntiin, joten kansan pohjakerrosten werotaakka kohoaisi aina entistään korkeammaksi. Toiwotaan, että kansa yksimielisesti nousee wastustamaan tuota katalaa aijetta ja ottaa selwyyden wehkeilystä.

Jussi.

Pyytäkää tarkasta käynnistänne ja lujuudestaan tunnettuja . . . . . KELLOJA!

Älkää ostako muunlaisia huokeahintaisia kelloja! Hyvillä kelloilla on aina oma arwonsa. Ylimeinen Pariisin autuus.

200 rupl. maksavien kultakellojen asemasta me tarjoamme kolmella kannella warustettuja siroja miesten „Secesia"-kelloja, jotka kuoriltaan ja käyntinsä puolesta ciwät ole kultaisia huonompia, sillä kello on sähkön avulla peitetty 14 % karantisella paksulla kultakerroksella. Secesia-kellon koneisto on oikea sweitsiläinen, sen käynti kuuluwa 15 käyntikiwellä, weto kerran 40 tunnissa. Nämä kellot ovat oikeata autta kultaa ja paksitut laatunsa ja lujuutensa wuoksi kultaisella mitalilla ja kunniakirjalla. Hinta 5 rupl. 25 kop., 2 kpl. 10 rupl., 4 kpl. 19 rupl. 50 kop. Se joka on näitä kelloja nähnyt wakuuttaa, että ne ovat 250 rupl. arwoisia. Kellot lähetetään minuutilleen tarkistettuna postietuantia wastaan käsirahatta 6 wuoden takuulla lujuuteen, metallin laatuun ja käyntiin nähden; jos kellot eiwät tyydytä, lähetän rahat takaisin. Lähetys 40 kop. (Siperiaan 75 kop.). Ilmaiseksi annetaan hienot uusikultaiset perät kelluttimineen ja säämyksäisine suojustimineen. Tilauksen woi tehdä millä kielellä tahansa. Suljettuun kirjekuoreen on liitettäwä 10 kop. ja postikorttiin 4 kop. postimerkki. Osoite, joka voidaan leikata irti ja lujasti liimata postikorttiin tai kirjekuoreen, on:

ПАРИЖЪ 324, PARIS. S. STRUMFELD, RUE MIRBEL 2 BIS.

Työmiesten Tupakkatehdas Helsingissä. ! ?

Emme komeilla ilmoituksilla waan todellisuudessa tarjoomme hywän tawaran Osuus N:o 1, 2, 3, 4 ja 5, Mars-, Fennia- ja Kansallispaperosseja, Fennia- ja Työmiessikaareja.

-:- Työmiesten Tupakkateollisuus Osuuskunta i. l. -:-
Sirkuskatu 3. Helsinki.

Kunnallisia kuulutuksia.

Uusikirkko.

Papiston miljaatamien kanto toimitetaan Rowastinpappilassa keskiwiikkona marras. 23 pnä Ariikalan kylästä Höytölän kylän loppuun, torstaina 24 p. Jaon kylästä Kauppolan kylän loppuun, perjantaina 25 p. Kelotan kylästä Mäkiemmän kylän loppuun ja lauantaina 26 p. Reuwolan kylästä Wohnolan kylän loppuun. Samassa tilaisuudessa kannetaan wielä rästinä olewia papiston woi ja rahasaatawia sekä kirkollismaksuja. Pyydetään jokaista tulemaan maksupäiwänä.

Kiertokoulu alkaa maanantaina marraskuun 14 p:nä Kirjawalassa Taawetti Kakolla.

1911 wuoden edustajawaaleja warten tehdyt waaliluettelet owat nähtäwänä seuraawasti:

Höytölän äänestysalueen waaliluettelo on marras. 6 p:wästä alkaen 17 p:wään nähtäwänä kaupp. Paawo Määtiäisen luona Hämeenkylässä.

Jaon äänestysalueen waaliluettelo on marras. 13 p:wästä alkaen 23 p:wään nähtäwänä lautamies Martti Westerisen talossa Jaon kylässä.

Halilan äänestysalueen waaliluettelo on marras. 14 p:wästä alkaen 25 p:wään nähtäwänä kaupp. Juho Hietasen luona Halilan kylässä.

Halolan äänestysalueen waaliluettelo on marras. 7 p:wästä alkaen 16 p:wään nähtäwänä Kaipialan kansakoulussa.

Kirkonkylän äänestysalueen waaliluettelo on marras. 13 p:wästä alkaen 24 p:wään nähtäwänä Wille Lempiäisen talossa Ritorilassa.

Aittaralan äänestysalueen waaliluettelo on marras. 4 p:wästä alkaen 14 p:wään Salamon Muurisella Toiwolassa.

Kirkonkylän äänestysalueen waaliluettelo on marras. 10 p:wästä alkaen 20 p:wään nähtäwänä Kirkonkylän kansakoulussa, johon myös uuluwat kuulutakirjolta Wenäjällä passilla olewat henkilöt.

Wiikkalan äänestysalueen waaliluettelo on marras. 7 p:wästä alkaen 21 p:wään nähtäwänä Juho Tabermanin talossa Wiikkalan kylässä.

Myytäwänä.

Koska

Wiipurin Uusi Koneompelu O.-Y.

tulee lopettamaan liikkeensä, myydään koko wara sto

Waatteita. Kankaita, Nauhoja, Pitsiä, Wöitä, Kauluksia, Nenäliinoja ja Konetta sisäänostohintoihin,

sekä myös halwemmaliakin.

Tulkaa tarkastamaan.

Aleksanterinkatu 12.

Saapunut suomalaisia huopikkaita

myydään halwalla

J. H. Ahokkaan Kenkäkaupassa

Karjalankatu 4.

Ilmoituksia.

Karjala 1 k. 4 s. 20 mm.

Onnelan Maanosto-osuuskunnan jäsen

halusa siirtää uudelle jäsenelle omisamansa Palstatilan, 10 hehtaarin maa rakennuksineen, Peronjoella.

V. Ukkonen.

Tahallansa kärsii!

hammassärkyä, kolotus- ja ihotauteja silloin kun on saatawana **Illodinia**, 2: 50 p. pullo.

Tahallansa kärsii! kesakoita ja ruskettunutta ihoa, sillä Venus kesakkovoide wiene helposti pois. 2 mk. purkki.

Tahallansa kärsii! luteita, torakoita, koloita ja muita syöpäläisiä, silloin kun löytyy **„Jonkkomurha"**, joka tappaa ne sukupuuttoon. 1: 50 p. ja 3 mk pullo. Jonkkomurhaa myydään 1,000 mkin takuulla

Tahallansa kärsii! raskas waimo tai se jolla on iso tai roikkuwa watsa, silloin kun löytyy sopiwia wenyiä watsawöitä. 5 mk. ja 6: 50 p. kpl.

Tahallansa kärsii! naiset wuodoista, silloin kun on saatawana **Kunkantisöitä** 4 mk. kpl.

Tahallansa kärsii! köyhyyttä, sillä lewittämällä **Helios**, Teknillisen Tehtaan kaikkien tarwittawia tuotteita, woi ansaita kaunin päiwäpalkan.

Kuwitettu luettelo lähetetään ilmaiseksi.

HUOM.! Kirjoittakaa tänään sillä ilmoitus ei ole usein nähtäwänä:

Helios, F. Niemelän Teknillinen Tehdas, Riihimäki.

Kuluttajat!

Käyttäkää ja suosittelkaa tuttawillenne niitä liikkeitä, jotka ilmoittawat „Työssä".

Anna Pänkäläinen tulkoon perimään 8:san wuorokauden kuluessa tawaransa, muutoin pidän omanani. Wiipuri 8. 10. 1910.

S. V. L. 3 k. 4 s. 10 mm.

Nimeni, joka tähän asti on ollut alkain oleva **Mikko Lilja.**

Kiwennapa 19⁸/₁₁10.

Mikko Lilja.

Neidot nuoret ja norjat!

Wielä on seitsemän mammanpoikaa, jotka haluaisiwat tulla tuttawuuteen samanlaisten neitosten kanssa. Os.: Torkkelink. 11. „Pihlaja", „Raita", „Kataja", „Koiwu", „Kuusi", „Tuomi" ja „Tammi".

Ammattiluettelo.

Wiip. Työwäen Säästöpankki

Katarinankatu N:o 36, A. Kaljusen talo. Puhelin 8 02

on awoinna yleisöä warten joka arkitiistaina ja torstaina klo 6—8 i. p. ja lauwantaina ½5—½6 i. p.

Wiip. Työw. Säästöpankin Hallitus.

Kansankeittiö

Punasenlähteen apteekkitalon alakerrassa

on awoinna klo 8 a.—9 i.

Tarjotaan!

Wiipurin Työwäenyhdistyksen ruokatolasta woileipää, Kahwia, Teetynnä muita wirwokkeita.

Kunnioittaen:

Johtokunta

Kansan ruokala ja kahwila

Maununkatu 7 awoinna joka päiwä klo 8 a.p. klo 9 i.p.

V. Puss

Ruokala ja Kahwila

Ruokaa saatawana kuukausittain ja kerrottain. Päiwällisiä 12—4, illallisia 7—½10

Pellervonkatu 9.

Lihakauppa Pellervonkatu 15.

T. Pohjolainen.

Kansankeittiö ja Kahwila.

Punasenlähteentorin syrjässä, kunnan talossa (ent. Anniskeluyhtiön huoneustossa), on awoinna joka päiwä klo 8—9.

Karjalan Kirjansitoma

Omist. J. KINNUNEN

Katariinankatu n:o 43. Puhelin 144. Ensi luokan työ. Hinnat kohtuulliset.

K. Holmlund'in Kirjansitomoliike,

Pellervonkatu 12, puhelin 249, suosittelee kaikkea alaansa kuuluwaa työtä nopeasan ja kohtuullisimmilla. Työ siistiä ja ajanmukaista. HUOM.! Vankin liike paikkakunnalla.

E. Bergqvist'in Kirjansitoma

Harmaisdenweljestenkatu 2, Katarinankadun kulmassa. Telef. 11 60.

Sitoo konttori- y.m. kirjoja, valmistaa laskeja, tekee nahkatöitä ja taulujen kehystystä.

Hyvä työ ja kohtuulliset hinnat!

A. Raution Kritu-, Hopea- ja Kellosepän **työpaja** Aleksanterinkatu 10. Erikoisliike tilaus- ja korjaustöitä warten.

Työ hyvä, hinnat kohtuulliset.

Kihlat, kellot, sormukset ostatte halwimmalla

E. Bruns'in kellosepänliikkeestä

Karjalan- ja Taawetinkatujen kulmassa.

Wanhat korjataan huolellisesti.

Juho Jurusen Räätälöimö

Katariinankatu n:o 36 Kaljusen talo, suosittelaa arwoisalle yleisölle.

Suosittelen räätälöimöliikettäni

Tehdään kaikkea ammattia kuuluwaa ajanmukaista työtä. Hinnat kohtuulliset. Braahenkatu 22 (pellervonhalli).

J. Viljamaa.

M. Räsäsen

Uusi Naisten ja Miesten Räätälöimö Kullervonkatu 23, wälmistetaan kaikenlaisia hywin sopiwia pukuja Naisille ja Miehille — Työ hywää ja halpaa

Uusi Leipomoliike

omist. Juho Kraus Suosittelee maukkaita tuotteitaan. Tranukki, Rajakatu 33.

Nahka- ja Jalkinekauppa.

Nahkaa, lapikkaita ja kaikenlaisia jalkineita on paras ostaa Karjalankatu N:o 1, Pesosen talosta. Puhelin 7 38.

M. N. Rantanen.

Miesten, naisten ja lasten jalkineita

on edullisin ostaa S. Halosen Nahka- ja Jalkinekaupasta, Pietariink. 2, Smirnoffin talo.

Jalkineita tehdään, korjataan sekä myydään halwimmalla Taawetinkatu N:o 1.

P. Lötjönen.

Miesten, naisten ja lasten jalkineet,

nahkatawarat y. m. on kaikkein edullisin ostaa kaupoistani Tiilirinkki Wilhenkatu 12 ja Koliikkoinmäki Suurikatu 25 (Hellstenin talo).

Arwoisien ostajien huomioon suositan liikkeitäni.

K. G. Ahonen.

Kust. Rusanen,

(ent. Kauppa Tuttu)

Herkku-, Hedelmä- ja Siirtomaatawarainkauppa. Torkkelinkatu 7. Puhelin 9 37.

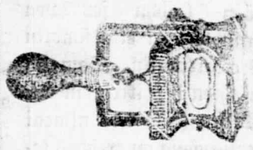

Metalli ja Kautsuleimasin tehdas

E. V. Huhtamo, Wiipuri

Torkkelinkatu 24.

Valokuwaamo

E. M. Andersen,

Aleksanterinkatu N:o 25.

Hienoja himmeitä valokuwia 6:sta markasta tusina suosittellaa.

Junien tulut

Lokakuun 16 p:stä 1910 toistaiseksi.

(Ajat sulkumerkkien sisällä osottawat junien saapumis- tai lähtöaikaa.

Lyhennykset: Pk. = pikajuna. P. = postijuna. M. = matkustajajuna. J. = paikallisjuna. S. = sekajuna.

Junat lähtewät:

Länteen:

2,40 a. p. Pk. Helsinkiin (10,11), Kouwolaan (5,30).
7,35 a. p. J. Howinmaalle (8,7).
8,00 a. p. M. Helsinkiin (6,42), Riihimäelle (4,19), Kouwolaan (11,51), Lappeenrantaan (10,30).
12,30 i. p. J. Howinmaalle (1,02).
1,16 i. p. P. Helsinkiin (10,50), Kotkaan (7,15), Kouwolaan (4,30), L:rantaan (3,20).
4,20 i. p. J. Nurmiin (4,57).
4,45 i. p. M. L:rantaan (6,40), Kouwolaan (8,14).
8,05 i. p. M. L:rantaan (10,00).
10,28 i. p. M. Helsinkiin (7,52), Kouwolaan (1,49), matkuuwaunu 1 ja 2 luok. Helsinkiin ja Turkuun sekä 1, 2 ja 3 luok. Kuopioon.
11,51 i. p. P. Helsinkiin (8,55), Kotkaan (7,10), Kouwolaan (3,06), L:rantaan (1,35), matkuuwaunu 1, 2 ja 3 luok. Helsinkiin.

Itään:

5,26 a. p. P. Pietariin (9,50).
6,25 a. p. Pk. Pietariin (10,20).
7